

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra ... 8 kor.

Nyilttéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 37.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, június 7.

Ujabb sikereink Jamianónál. (Tizezerre emelkedett a foglyok száma.)

Budapest, június 6. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér:

Az ojtózi országuton az ellenség gyengébb előretörését zárótüzünkkel elfojtottuk. Egyébként a gyalogsági tevékenység itt-ott feléledt.

Olasz harctér:

Az ellenség tegnap a Wippach völgy és a tenger között egyremásra intézte hiábavaló támadásait, hogy az elmúlt napokban a Karszt fensíkon szenvedett vereségét helyrehozza.

Rohamai teljesen összeomlottak. Csapataink Jamianó mellett egy magaslatnak rohammal történt elfoglalásával bővítették sikerüket és elkecseregett harcokban megtartották az egész elfoglalt területet. Az elmúlt három esatapon beszállított foglyok száma 250 tisztre, köztük 4 törzstiszt és tizezer főnyi legénységre emelkedett. Több olasz ezred csaknem egész legénységi állományával sebesületlenül jutott kezünkbe. Így a 86. ezred 2685, a 69. ezred 1932 és a 71. ezred 1831 harcossal. A Verona, Si-raeusa, Puglie és Andona dandárok, amelyek sorai-ban ezek a csapattestek küzdöttek, megsemmisültek. A san-giovanni-i alagutban nagy tábori kórházat zsákmányoltunk. A csatater olasz hullákkal van boritva. A tegnapi mára virradó holdvilágos éjszakán az olasz repülő-k messze arcvonalunk mögötti városokat és helységeket kerestek fel. Ausztria belsejében Laibachig, Tirolban egész Bozen környékére jutottak. A tengerpart vidékén és Krajnában néhány lakost bombákkal megöltek, anyagi kár nem történt.

Délkeleti hadszintér:

Változatlan. A vezérkar főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Wekerle Sándort kombinálják Bécsben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: Egy ellenzéki lap értesülése szerint öfelsége a legközelebbi napokban Budapestre érkezik és itt dönt a kormányválság dolgában. Csupán azokat a politikusokat fogja kihallgatni, akiknek aktív szerepet szánt a kibontakozásban, első-sorban Andrássy Gyula grófot, aki ma is a legkomolyabb jelölt a miniszterelnöki székre. Egész határozottan emlegetik, hogy Andrássy-nak olyan választójogi reformtervezete van, a mely talán a radikális politikusokat is ki fogja elégíteni. Politikai körökben úgy kombinálnak, hogy Andrássy miniszterelnök mellett Wekerle lesz a pénzügyi, vagy kereskedelmi miniszter, okvetlen benne lesznek a kabinetben Zichy János gróf, Náray Lajos, Hadik János gróf, Serényi Béla gróf és Mezőssy Béla.

Más kombináció szerint Wekerle kap megbízatást a kormány alakításra Serényi belügy-miniszterségével. Az ő választójogi véleménye szerint olyan választójogot kell adni, amely sokkal szélesebb alapokra fekteti a választójogot, mint ahogy Tisza István gróf akarja.

A Károlyi párt tagjai közül többen fölkeresték Károlyi Mihály grófot, akivel beható tanácskozást folytattak. Beszélgettek Burián báró küldetéséről és a párt választójogi akciójáról, amely a legteljesebb harcot jelenti minden kormány ellen, amely nem hoz széles néprétegekre kiterjedő választójogot.

Bécsből jelentik: Burián István báró közös pénzügyminiszter ma délután Laxenburgban kihallgatáson jelent meg a királynál, hogy beszámoljon a politikusokkal folytatott tanácskozásairól. Az audienca mintegy 1 1/2 óra hosszúságú volt.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A 8 órai Ujság kérdést intézett az ellenzék egyik teki ntélyes tagjához, hogy mi az ellenzék egyesült álláspontja a választójog és a kiegyezés dolgában. A választójog kérdésében — mondotta az előkelő politikus, — az ellenzék egészen a végső határig elmegy, egészen addig, amíg a szükség kívánja. Személyi garanciát követelnek arra nézve, hogy oly férfiut biznak meg a kormányalakítással, aki képes ezt a nagy föladatot végrehajtani. Ismételten tiltakoznak az ellen a tervezetések ellen, hogy olyan, a politikai életben bármily kiváló férfiut állítsanak a kormány élére, aki csak önmagát képviseli, vagyis olyant, akinek nincsen pártja. Ezek nem számíthatnának az ellenzék támogatására, az ellenzéknek nem kell Wekerle és nem kell Serényi.

Arra a kérdésre, hogy mi az ellenzék egyesült álláspontja a kiegyezés dolgában, a politikus így válaszolt: Ez a kérdés jólértesült vezetőink szerint nem akadályozza meg azt, hogy az ellenzék a kormányt átvegye. Nincsenek ellentétek, amelyek az ellenzéki pártokat itt széjjelválasztják, mert nem igaz, hogy szükséges a husz éves kiegyezés és különben sem lehet a bécsi Reichsrathban a husz éves kiegyezést elfogadtatni.

Az ország mai külső és belső helyzete olyan, — mondotta végül a politikus, — amely szükségessé teszi, hogy nagy kormányunk legyen.

Egy esti lap jelenti rendszerint jól értesült bécsi körökből:

— Ma délután az a hír érkezett a magyar kormányválság dolgában, hogy Wekerle Sándort fogja megbízni az uralkodó a kabinet-alakítással. Wekerle első-sorban József főherceg támogatását nyerte meg, ezenkívül audien-ciáján a királyban is a legjobb benyomást kel-tette. A felség megnyugvással látná, ha Wekerle kezében látná az ország vezetését, aki-nek politikai irányán kívül nemesak súlyos és kivételes tehetsége és nagy szakképzettsége, gyakorlati képessége, hanem az is megfelel, hogy pártokon kívüli helyzetben van és az utóbbi idők nevezetes politikai küzdelmeitől teljesen távol állott. Azt hiszik, hogy Wekerle minden pártból nyer támogatást és sikerül az összes függő kérdéseket a mai politikusokkal megoldania. Egyebekben Wekerle Sándor tegnap délután Náray Lajossal való tanácskozása után fölkereste Wlassics Gyulát, a közigazgatósi bíróság elnökét és beható tanácskozást folytatott vele.

Érkezett éjjel 2 órakor.

Fővárosi tudósítónk telefonálja: Igen jól intormált magánjellegű politikai forrásból értesülök, azonban mégis tentatással közlöm, hogy a király valószínűleg Wekerle Sándort bizza meg kormányalakítással. Emé forrás szerint a designálás már pénteken, vagy szombaton megtörtén-nék. Wekerle koncentrációs kabinetet alakítana, amelyben a munkapártnak igen jelentős szerep jutna. A képviselőházat június közepe táján hivataá egybe, de csak igen rövid ülészakra, hogy az indemnitást letárgyalhassa.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Az egyesült függetlenségi és 48-as párt ma este Tóth János ügyveető elnöklésével értekezle-tet tartott, amelyen megbeszéltek a politikai válságot. A párt azt a nézetét juttatta kifeje-zésre, mely szerint helyesebb volna, ha a király Budapestten oldaná meg a válságot. A párt nem tartja komolynak Burián szerepét és tudni vélik, hogy Burián báró kiküldetését a munkapárt járta ki, a párt érdekében. Ezt megerősítik olyan tárgyalások, melyeket olyan szemé-lyiségekkel folytatott Burián báró, akiknek nevei nem kerültek nyilvánosságra. Burián szereplése a kibontakozást nem viheti előbbre és az ország szempontjából semmi eredményre nem vezethet. A függetlenségi pártban az egyetértés tökéletes. Bármilyen függetlenségi párti lesz is a miniszterelnök, egységes program alapján veheti át az új kormány vezetést.

A király pénteken több ellenzéki vezető politikust fogad kihallgatáson.

Az ellenzéki pártok egyetértése tényleg főnáll, mert az ellentéteket sikerült elsimitani. Az Andrássy-párt engedett merevségéből a választójogot illetőleg, az Apponyi-párt pedig hozzájárult a kiegyezés dolgában követendő politikához. A Károlyi-párt biztosította jóakaratu semlegességét.

Ma este 7 órakor tartotta alakuló gyűlését az országos választójogi blokk. Az ülésen résztvett a Károlyi-párt a demokraták, szociálisták, keresztényszociálisták, radikális párt. Főszólat: *Károlyi Mihály gróf, Garbai Sándor, Vázsonyi Vilmos dr., Szende Pál és Justh Gyula.* A megalakulás után elnöknek Károlyi Mihály grófot, társelnöknek Vázsonyi Vilmost, Garbai Sándort választották meg; A blokk célja és tartalma a radikális választójog megvalósítása és a békekérdésben a tartós békének oly alapon való megvalósítása, hogy a külügy és hadügy demokratizálódjon.

Lánczy Leó

a jövő feladatairól.

— **Varjassy Lajos dr. a kamarák értekezletén.** —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

A magyarországi kereskedelmi és iparkamarák ma értekezletet tartottak a budapesti kereskedelmi és iparkamara épületében, a *katonai leszerelés gazdasági kérdéseiről.* Lánczy Leó elnök rámutatott arra, hogy Magyarországnak élelmiszerkészleteit meg kell osztania Ausztriával és Németországgal. A termést azonban elsősorban saját lakosságunk kielégítésére kell fordítani. A háboru alatt más téren is fokozódott Ausztriával az együttműködés kérdése.

— A munkásbiztosítás, a lakásügy, a háboru utáni gazdasági ellátás kérdése igen nagy feladatokat ró az országra. Elérkezett a 12-ik órája, hogy követve Ausztria és Németország példáját e kérdéseket rendszeresen szervezzük. Ezekben a kérdésekben meg kell vonni a háttérvonalat az állami beavatkozás és a társadalmi tevékenység között, hogy egyik a másik rovására túl ne tengjen. Új feladatok előtt állunk. Szilárdan bizunk abban, hogy ezeket a feladatokat kifogástalanul meg fogjuk oldani.

Ezután *Krejcsy Rezső dr.* a budapesti kereskedelmi és iparkamara főtitkára tartott előadást. Javasolta országos átmeneti gazdasági hivatal fölállítását, amelyre föltétlen szükség van. Csak így lehet megoldani a károsult iparosok fölségélyezését, a rokkantak támogatását, az építőipar gyámolítását, továbbá a külföldi államokkal való viszonyunkat a forgalomban és valutánkban rendezni. Ez az a hivatal lenne, mely egyesíti magában a különböző reszort-miniszteriumok szakembereit, és megoldja ezeket a feladatokat még pedig úgy, hogy nem csak a kezdeményezéshez, hanem a döntéshez is joga van.

Krejcsy dr. után *Székács Antal* szólt föl. Helyesli az indítványt, de konkrét formában. Székács Péter marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarai titkár, Lendvay József temesvári kereskedelmi és iparkamarai titkár és Vágó József budapesti ügyvezető titkár főszólatása után elfogadták Székács Antal határozati javaslatát.

Ezután Vágó József tartott előadást a katonai leszerelés gazdasági kérdéseiről, a háboru után szükséges készáru beszerzésekről és kereskedelempolitikai kérdésekről, különös tekintettel a vámpolitika kérdéseire. Székács Antal,

Dán Leó, Kaszab Aladár főszólatása után egyhangulag elfogadták Vágó József határozati javaslatát.

Szavay Gyula a leszerelés általános ipari kérdéseiről beszélt. Azután határozati javaslatot nyújtott be a kisiparosok segítésére vonatkozólag, amelyet egyhangulag elfogadtak.

Varjassy Lajos dr. aradi kamarai titkár a délutáni ülésen a háboru követő korszak pénzügyi problémáinak kérdésével foglalkozott, melyről az *Aradi Közlöny* annak idején részletes tudósítást közölt.

Vágó József a valuta szanálásának és a jegybank kérdésének feszegetését a háboru folyamán nem tartja helyesnek. A háboru alatti és utána következő pénzügyi helyzetet is tulzolt optimizmussal itéli meg az előadó. A pénzügyi kérdések nagy komplexuma miatt azt javasolja, hogy az előadói előterjesztéstől külön választva tárgyalják a pénzügyi problémákat egy később összehívandó ülés értekezletén.

Lánczy Leó indítványozza, hogy az előadó jelentésének tárgyalását Vágó József indítványának értelmében vegyék le a napirendről és azt egy külön összehívandó ülésen vitassák meg.

Varjassy Lajos dr. hangsulyozza, hogy a bank kimutatások közzétételének megállítását helyteleníti, mert az a közvéleményre igen káros hatással lesz. Tekintettel arra, hogy a javaslatnak részletes megvitatását maga is kívánja, hozzájárul, hogy azt vegyék le a napirendről. Az értekezlet ilyen értelemben határozott.

Viesszavert angol és francia támadások.

Berlin, június 6. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati haretér:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

A tüzérségi harc a Wytshaete szakaszban csak rövid megszakításokkal folyt tovább. Az ellenség erős telderítő előretöréseit visszavertük. Este és éjjel a tengerpart közelében és az Artois arcvonal hosszában is fokozódott a harci tevékenység. A sötétség beálltával az angolok a Scarpe északi partján jelentékeny és mélyen tagozott erőikkel támadtak. Az ellenséget bajor ezredek Gavrelle és Fampoux között súlyos veszteségeivel visszaverték. Tovább délre csak a Roeuxi pályaudvarnál nyomultak az ellenség rohamcsapatai állásunkba. Kis árok-részekért itt még folyik a harc.

A nemet trónörökös hadcsoportja:

A Chemin des Dames-nál és a Champagn nyugati részén változó erejű volt a tüzérségi tevékenység. A franciák tegnap virradó éjjel egy harmadik támadást is megkíséreltek Brayetól északkeletre. Ez a támadásuk sem járt semmiféle eredménnyel, azonban tetemes áldozatokba került. Époly hiábavalóan és veszteségteljesen támadták nagyobb francia erők a Mont d'Hiveren arkainkat.

Aibrecht württembergi herceg vezértábornagy hadcsoportja:

Semmi lényeges nem történt.

Egyik légi jármű rajunk a shernessi katonai erődítményekre (a Themse torkolatánál) több mint 5000 kilogram sulyu bombát dobott. Jó ta-

lálati eredményt figyeltünk meg. Ellenfeleink az arcvonal mentén számos légi harcban 11 repülőgépet vesztek. Almenröder hadnagy 25-ik és 26-ik, Voss hadnagy pedig 33-ik légi győzelmét aratta.

A keleti harctéren és a macedon arcvonalon helyenkint feléledő tüzeles és előterharcok mellett a helyzet változatlan. A Struma keleti partján angol repülők gyújtóbombákat hajítottak az erőfélben levő buzaföldekre. **Ludendorff**, első főszállásmester. (Minisztereinkőség sajtóosztálya.)

• **Berlin.** Az angoloknak a tavaszi offenzívában szenvedett vesztesége hivatalos angol veszteséglajstromok jelentései szerint április 1-től május 27-ig terjedő nyolc hét alatt halottakban, sebesültekben és eltűntekben 138.900 ember, köztük 11.720 tiszt. Franciaországban a legutóbb megtartott konferencián az emberanyag pótlásáról tanácskoztak főként. A franciák kijelentették, hogy a franciák minden fegyverbíró embere katonai szolgálatot teljesít és Franciaország egyelőre nem tud pótlást adni.

Beszélnék orosz és román offenzíváról.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Stockholm. Itt a tervezett orosz offenzíváról a legkülönbözőbb véleményeket alkofják. Általános vélemény szerint egy igazi offenziva kísérletről nincsen szó, miután erre az oroszoknak aligha lenne erejük. Csupán arról van szó, hogy az orosz kormány az offenziva ürügye alatt legalább annyira akarja szervezni a hadsereget, hogy az esetleges belső zavarokra bármikor készen álljon. Más vélemény szerint az oroszok tényleg offenzívára készülnek. Az offenziva állítólag egyszerre fog kezdődni a nagy angol és francia offenzívával. Azt hiszik ugyanis, hogy majd a béketárgyalásoknál Németország sokkal engedékenyebb lesz, ha meggyőződik arról, hogy Oroszország egy keleti és nyugati offenzívánál nagyon veszedelemes ellentél.

Hága. Pétervári jelentések szerint a román hadsereg újabb akciójára lehet számítani. Ferdinand román király kijelentette, hogy a román hadsereg újra akcióba lép, hogy az elvesztett honi földet visszaszerezzék. Ennek egyik alapfeltétele, hogy Oroszország helyreállítja a rendezett viszonyokat és a román katonaságot a szükséges hadieszközökkel ellátja. A románok követelését Péterváron jogosultaknak ismerték el, az ideig enes kormány azonban mérsékelte ezeket a kívánságokat. Ferdinand király személye nem nagyon rokonszenves a hatalom mostani birtokosainak szemében.

Amsterdam. Az Aftonbladet jelentése szerint a keleti katonai és munkástanács a földmívelésügyi miniszternek azt táviratozta, hogy Kievinél áll. Ugyancsak ez a lap jelenti, hogy a katonák Wiborgban ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy minél előbb meg kell csinálni a békét.

Kényszerrekvirálás Hámory László dr.-nál.

— Jelentés a szolgabírósnak. — A képviselő nyilatkozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ma délután megjelentek az aradi járási szolgabírósnak a Hadi Termény részvénytársaságnak azok a megbízottai, akik napok óta Kürtösön Hámory László dr. országgyűlési képviselő birtokán végezték a rekvirálást és bejelentették, hogy harminc és fél vagon különféle gabonaneműt kutattak fel, amelyből azonban csak hét és fél vagon a tavalyi rekviráláskor átengedett és gazdasági szükségletekre felhasználható mennyiség, míg a többit most találták meg, de ez a kormányrendelet által megszabott módon, se bejelentve, sem a Hadi Termény részvénytársaságnak felajánlva nincs. A megbízottak betérjésztették a hatóságnak a Kürtösön végzett rekvirálásról felvett jegyzőkönyvet a maguk feljegyzéseivel együtt és annak megtörténte után — mint Hámory dr. képviselő az Aradi Közlöny munkatársának mondta — megjelentek aradi lakásán, ahol még a szekrényeket is felnyitották és elrejtett gabonát kerestek. A képviselő aradi raktárában a kutatás tovább folyik.

Mint hogy most már hatósági eljárás van folyamatban, amennyiben az állítólag elrejtett gabona le van foglalva és elszállításáról a Hadi Termény részvénytársaság kiküldöttjei gondoskodnak, az érdekes ügyről a következőket írhatjuk:

A Hadi Termény részvénytársaságnak aradi főbizománya megbízta a múlt hét péntekén Világ Mór kürtösi kereskedőt, hogy Hámory László dr. országgyűlési képviselő birtokán a hatóság segítségével tartson újlagos rekvirálást. Világ felkereste Hollósi kürtösi jegyzőt és maga mellé vett egy katonai őrszemet és hárman megjelentek az ugynevezett nagy és kis pusztán, ahol összesen tizen négy és fél vagon gabonát, árpát, zabot és rozsot találtak. A becslést a rekviráló bizottság végezte és ő állapította meg a mennyiséget. Ezt bejelentették a Hadi Termény részvénytársaságnak.

Hétfőn Hámory dr. és intézője megjelentek az aradi főbizománynál, ahol Világ Mór is jelen volt, kijelentették, hogy a rekviráló bizottság tulbecsülte a birtokon talált gabonát, mert azt bőséges számítás mellett is csak tizenkét vagon.

— Ön tévedett — mondotta Hámory dr. Világnak — mert két vagonnal túltaksálta a gabonámat.

— Bocsanatot kérek, de feltétlenül ragaszkodom becslésemhez, — válaszolta Világ, — mert nagyon is liberálisan jártam el.

— Ennek a vitának csak az vethet véget, ha próbát csinálunk odakint — mondotta Hámory dr. — amibe a becselő is beleegyezett. Ki is mentek Kürtösre és ott az első gabona rakásnál megtörtént a próba. Hámory dr. azt állította, hogy az 80 métermázsra, míg Világ 100 métermázsra becsülte és a próba azt bizonyította, hogy neki van igaza. Ezek után természetesen fenntartotta az első becslés eredményét és jelentését is. Mint hogy tudomása szerint a gazdaság részére 1916. decemberében csak hét és fél vagon gabonát hagyott meg a Hadi Termény részvénytársaság a szükségletekre.

A becsűs, akinek tudomása volt arról, hogy a birtokon ezenkívül is kellett gabonának lennie, a rekviráló bizottsággal együtt az ugynevezett Fidi tanyára ment, hol a birtok intézője is lakik. Az intézőtől elkérte az egyik épület kulcsát, mert annak padlásán gabonát akart keresni. Az intéző azt válaszolta, hogy a kulcs nincs nála és majd reggel gondoskodik róla,

hogy a bizottság megkapja. Ezzel a válasszal azonban nem elégedtek meg, hanem előbb lakatossal akarták kinyitítani a padlást, mint hogy azonban ilyet nem tudtak keríteni, fejsszével nyitottak egy rést rajta. Mikor benéztek azon, úgy látták hogy a padlás tele van gabonával. A bizottság meghagyta a katonai őrnek, hogy reggelig vigyázzon a gabonára és kedden reggel újra megjelent a bizottság egy esküdtel kiegészítve magát és megkezdte a kutatást. A becsűs előadása szerint itt

két vagon gabonát találtak.

Innen egy nádfedelű épülethez mentek, amelynek istállójában szintén gabonát akartak keresni. Mikor az istálló két végéről benéztek a helyiségbe, nem láttak semmit, mert annak — a becsűs jelentése szerint — a középső része két fallal volt elválasztva. E két fal között azonban

egy vagon árpára akadtak.

Ekkor egy pajtához mentek, amelyben szintén gabonát sejtettek, de mikor az ajtaján benéztek, itt sem láttak semmiféle gabonát. Az épület közepén azonban ugyanez a fallal elválasztott helyen

három vagon zabot találtak.

Tegnap délután egy katonai rekviráló bizottság tagja, valamint a Hadi Termény részvénytársaság kiküldöttje folytatták a kutatást és a délután folyamán különböző épületekben beszegezett és bezárt ajtók mögött még

tíz-tizenegy vagon gabonát találtak a már említett mennyiségen felül.

Többek között találtak nagyobb rakás korpát is, amely azonban árpát tart.

Összesen tehát harminc és fél vagon különböző gabonaneműket helyezett zár alá a bizottság, amely — mint említettük — eljárásáról és annak eredményéről még a mai nap folyamán hivatalos jelentést tett az illetékes első fokú hatóságnak, amelynek a feladata lesz megállapítani, hogy Hámory László dr. országgyűlési képviselő csakugyan nem tett-e eleget a kormányrendeletekben többször kihirdetett felajánlási beszoigáltatási kötelezettségének és vajjon jogtalanul tartotta-e vissza a gazdasági célokra nem szükséges gabonafelesleget?

Az Aradi Közlöny munkatársa

kérdést intézett Hámory dr. országgyűlési képviselőhöz,

akinél éppen akkor jelentek meg a Hadi Termény részvénytársaság kiküldöttjei, amikor őt a tudósító felkereste. A képviselő a következőkben volt szives elmondani a maga megjegyzéseit:

A rekvirálásnál eljáró urak — annélkül hogy bármily irányban is kritizálni akarnám tudásukat — nem tudják megítélni, hogy milyen gabonamennyiség kell egy olyan gazdaságban, mint az enyém. Az elmúlt esztendő őszén a tavaly kiadott kormányrendelet alapján állapították meg és hagyták meg a gazdaságokban a gabonát és ha ma többet találnak, mert nincs olyan nagy felszerelés mint tavaly volt és a hosszú tél következtében az ősziakat nem lehetett úgy elvetni, mint ahogy az tervbe lett véve és ennek következtében megmaradt valami felesleg, ezt elrekvirálják. Azonban az távolról sem elrejtés, vagy elvonás a közszükségletek kielégítése elől. A leghatározottabban kijelentem, hogy nálam felesleg nincs és pedig annyival inkább, mert magunknak sincs elég a szükséglet kielégítésére, hisz árpával é

tengerivel kevert kenyeret eszünk. Még ezekből a gabonaneműekből is sokkalta kevesebbet engedélyeznek most, mint engedélyeztek tavaly őszkor, már pedig azt minden gazda tudja, hogy ha a munkás nem kap eleget enni, akkor nem jön el hozzánk aratni. Nekem a háboru folyamata alatt körülbelül 870 benkosztosom volt és azt csak én tudom megítélni, hogy ezeknek az embereknek milyen mennyiségű gabonát kellett adnom, hogy kitudjam őket elégteleni. Ha abból indulunk ki, hogy mennyit tartható vissza, akkor azt is számításba kell vennünk, hogy nálam oly rossz volt a termés, hogy vetőmagot kellett vásárolnom. Ha a különböző esélyekre gondolva, amelyekkel mindig számolni kell egy nagy üzem vezetésénél, nem tartottam volna szükségesnek valamit visszatartani, akkor a gazdálkodást egyáltalában nem is folytathattam volna, de hogy éppen ellenkezőleg a közszükséglet kielégítésére folytattam, az semmiesem bizonyítja jobban, minthogy vásároltam, hogy a háboru folyamán tetemesen megnövekedett földterületemen termelni tudjak. Az én gazdaságom bér gazdaság, amely azonban alaposan megváltozott, mert bérlőim visszaadták a földeket és így magamnak kell rajtuk gazdálkodnom. A polgárember és a kis paraszt a reá kiosztott mennyiséggel beér, az a mezőgazdasági munkás azonban, aki más-hoz megy munkára, ha nem látják el élelmiszerekkel, akkor nem reagál a hívásra. Három hét választ el az aratástól és már most előleget kellene adnom a betakarítandó termésre. Az a mennyiség, amelyet nálam engedélyeztek, tényleg elegendő még erre az előlegre se elég. Ha ez így megy, akkor nem lesz arató.

— Nem áll az a megállapítás sem, hogy nálam el volt rejtve a gabona. A látszat lehet ilyen, de ha az urak alaposabban tekinthettek volna körül, meg kellett volna állapítaniok, hogy ez nem így van. A gabona nem volt a szokott magtárban, de az azért történt, mert a magtár most reparálás alatt áll és így a padlást kellett felhasználni. De hisz nem kell mást mondanom, mint hogy gabonát elrejtani nem is lehet, mert a múlt évben a cséplés idején napról-napra a naplók alapján minden gabona mennyiséget bejelentettem a községnek.

Beszélgetés Luy dr.-ral.

Az Aradi Közlöny tudósítója felkereste a ma esti órákban Luy György dr. zászlóst, ki a temesvári hadtestparancsnokság nyílt parancsával, mint külön rekviráló bizottság működik négy emberével Aradmegyében s ki Hámory László dr. országgyűlési képviselő kürtösi birtokán és aradi lakásán a közigazgatási hatóság felkérésére a rekvirálást vezette.

Luy György dr. zászlós a ma végzett és a holnapi napon még folytatandó rekvirálás, helyesebben elkobzásokról a következő érdekes felvilágosítást adta:

— Három hét óta járom a vidéket, hogy az elrejtett gabona- és lisztkészleteket a közlelmezés részére felkutassam s a munkámban kerültem el Kürtösre napokkal ezelőtt, hol a közlelmezési hivatal megbízásából ekkor már Horog János teljesített élelmiszer feltárási munkálatokat.

— A község jegyzője amikor kézhez vette a rendeletet, mely őt a községre kirótt gabona járandóság felkutatására utasította, felkereste az országgyűlési képviselőt és kérte, hogy gabona feleslegéből adjon át a közlelmezés céljaira legalább három vagon gabonaneműt. A válasz a kérésre másfél vagon felajánlása volt. Amikor meghallotta Hámory, hogy a környéken minő eredménnyel koboztam és kutattam fel a legelrejtettebb malom zugok és dughegyekről az elrejtett készleteket, tudomást vett

arról is, hogy Kürtösön járok, egyik napról a másikra emelték fel 3—5, majd végül 14 waggonra a közcélokra átengedendő fölös gabonanemük mennyiségét.

— Tette ezt a birtok tulajdonosa akkor, amikor a decemberi kötelező készlet bejelentéskor csak 7 és fél waggont jelentett be s azóta abból látta el a gazdaság cselédségét, azt a 850 lelket, akik állítólag ezen idő alatt a birtokon foglalkoztatva voltak.

— Bizonyossá vált tehát az, hogy rendeletek ellenére tartott magánál a birtok tulajdonosa gabonát s már decemberben nem a valószínűnek megfelelő készletet jelentette be.

Ez annyival is inkább bizonyossá vált, mert újabb vásárlásokkal nem emelhetette a gazdaság a készletét vásárlási igazolványok hiányában s a kiadott örlési tanúsítványok szerint havonta 202 métermázsával fogyott a készlete.

— Nem változtatható a helyzeten az sem, hogy a gazdaság az állam részéről igénybe vett vetőmagot és jószágjai részére korpát.

— Amikor ennyire bizonyossá vált előttem az elrejtés a jegyzővel, és a közlelmezési hivatal kiküldöttjével Horog Jánossal, négy emberemmel és kellő csendőrkísérettel megindultam az 5000 holdas birtok mindent zege-zugának átkutatásához. — Cselédházakon, kastélyon, istállókon, foglyok házáon, gazdasági épületeken, műhelyeken, magtárokon mentünk keresztül s mindenütt eredménnyel. Bedeszkázott padlós részekon, kettős falakon törtünk át és mindenütt buza, zab, tengeri, árpa került a szemünk elé. Két waggonra való zabot találtunk befalazva azon háznak a padlásán, amelyben állandóan a csendőrök laktak. A szemünket, fejünket nem kerülte el semmiféle gyanus hely sem, s munkák eredménye 30 és fél waggon gabonanemű felkutatása volt.

Igen természetesen a birtok tulajdonosánál csak annyi hagyható ebből, mint amennyi a cselédség részére (az 5000 holdas birtokon egészben véve egy gazdasági intéző felügyelete alatt 106 fogoly, 20 ór katoná és 30 cseléd) továbbá az igen csekély számú állatállomány új termésig való ellátásához szükséges az idevonatkozó miniszteri rendelet szerint, ami hozzávetőleges számítás szerint legjobb esetben sem lehet több másfél waggonnál. — A többi 29 waggon közel 150000 korona értékű gabona nemű tehát elkobzás alá kerül.

— Az eredmény összeállítás után azonnal bejöttünk Aradra a főszolgabírószákhoz. Itt Schill József főjegyzőnek tettünk jelentést a feltűnő nagy készletről s kértük nyomban a feltárt gabonaneműek azonnali zár alá vételét. Nemes Géza aradi gabonakereskedőt, a Hadi Termény részvénytársaság aradi képviselőjét nyomban felszólítottuk arra, hogy zsákokat szállítson ki Kürtösre. A főjegyzői hivatalban csakhamar megjelent Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán is s együttes megbeszélés után Green Nándor főkapitánytól kértünk engedélyt arra, hogy a kutatást Hámory László dr. aradi lakásán is folytathassuk. Az engedélyt Moldován Odón rendőrhadnagygyal küldötte meg a főkapitány. Most már a városi rendőrséggel kiegészítve tartottunk Hámory László dr. Deák Ferenc utca 3. szám alatti lakására. A kapun egy kocsi fordult ki orosz fegyverekkel. Átkutattuk a kocsit s az azon talált két zsák árpát rögtön lefoglaltuk.

— Bejelentve a ház gazdájának jövetelünk célját, megkezdettük munkánkat. A tanácskozó terem mellett egy szobára akadtunk, mely állítólag a gazdaságszöny felraktározott butorait rejtegette. Ablakai papírral voltak beragasztva. Felnyitottuk a szobát s abban 30 métermázsá

eléggé bűzös szalonnát találtunk. A fürdőszoba mellett egy igen szép szobából hasonlóan kellemetlen illat csapta meg orrunkat. Az ajtón, amikor átléptünk, orrfacsaró bűz áradt felénk. A gyönyörű szobában mintegy 100 db bárány, marha és kecske bőr bűzlött. A bőrök bejelentés kötelesek lettek volna, tehát elkobzás alá esnek. Nagymennyiségű lisztet, babot, 4—5 zsák bejelentés köteles gyapjút találtunk még a házban.

A legszebbet azonban a padlás nyújtotta, ahol egy nemzeti színű zászlóval letakarva két zsák hámozott árpa került a szemünk elé. Ugy ezt, mint a háznál talált réz üstöt és réz rudakat, amelyek szintén beszolgáltatandók lettek volna, lefoglaltuk.

— A birtokon nagymennyiségű szappant, faggyút, repcepogácsát, szárított répa szeletet, melaszt és korpát találtunk még a megemlített nagymennyiségű gabonán kívül s ezeket is elkoboztuk.

— A munkánkat még nem fejeztük be. Holnap folytatjuk azt és annak teljes befejezése után indítja meg a közigazgatási hatóság a kihágási eljárást.

Általános sztrájk készül Svédországon.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Stockholm. A miniszterelnök tegnap válaszolt Brantingnak a választójog ügyében betejestett interpellációjára és egy baloldali szocialistának a munkásreformokat sürgető interpellációjára. A miniszterelnök kijelentette, hogy a kormánynak első feladata volt, hogy következetes semleges politikát hajtson végre. A kormány megértéssel viseltetik az interpellációkban felvetett kérdések iránt, de ilyen nagy reformok utjába nagy nehézségek gördülnek. Branting és a radikális párt vezére a miniszterelnök válasza felett csodálkozásának adott kifejezést.

Az országgyűlés épületében folyó vita alatt az országházhoz vezető utak el voltak zárva. Ez alatt a Gusztáv Adolf téren hatalmas néptömeg gyűlt össze. A katonaságnak és a rendőrségnek meg kellett volna akadályozni a zavargásokat, ami azonban nem sikerült teljesen. Bizonyos kétes elemek kiáltozása és füttyölése összeütközést idézett elő. A rendőrök kövekkel megdobálták, mire azok kardot rántottak. Néhány ember megsebesült. A zavargások alatt Branting megjelent a téren és felszólította a tömeget, hogy kövesse őt a szakszervezeti házba. Ez meg is történt. Branting itt beszédet intézett és figyelmeztette a tömeget, hogy nyugodtan oszoljanak fel. A tömeg a szakszervezeti házban ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy felszólítják a szakszervezetek országos titkárságát, hogy szervezze meg az általános sztrájkot.

Stockholm. A német kiküldöttek még ma is csak egymás között tárgyaltak, mert Stauningnak ma vissza kellett utaznia Kopenhágába. Továbbá azért is, mert Stockholmban ma nagy szocialista tüntetés volt, a mely kritikus napot teremtett. Branting az egész nap a képviselőházban volt elfoglalva és az értekezleten nem jelenhetett meg. A harmadik oka pedig az, hogy a német kiküldöttek még mindig nem egyeztek meg egymással. Remény van arra, hogy ma szerdán megkezdheték a tárgyalást a holland skandináv bizottsággal.

Rotterdam. A Daily Telegraphnak jelentik Pétervárról, hogy a katonák és a munkások

tanácsa kimondotta, hogy csak az esetben marad meg az orosz kormányban, ha az entente szövetségesei hozzájárulnak a stockholmi kongresszus megtartásához.

LEGUJABB.

Ejjele 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Ellenoffenzívát várnak az olaszok.

Amsterdam. Terescsenko külügyminiszter fogadta a semleges sajtó képviselőit és kijelentette nekik, hogy Oroszország az egész világot igazságos békével akarja megajándékozni. Olyan békét akar, amely után egy nép se legyen elnyomva és amely nem idéz elő gyűlöletet a háború után, hanem a nemzetek békéjét és barátságos együttélését egyszer és mindenkorra biztosítja. Ezért ellensége a különbékének. Az ideiglenes kormány mindent el fog követni, hogy az általános béke mielőbb létrejöhön.

Basel. A Daily Cronicle szerint az entente offenzívája Franciaországban már megkezdődött. A most folyó tüzharc nem előkészítés, hanem a központiak elleni új offenzíva első etapja.

Genf. A Petit Parisien jelenti Milánóból, hogy egy új osztrák-magyar ellenoffenzíva veszélyét a Trentinóban újból azutnak tartják.

Zürich. Párisból jelentik: Ribot győzelmét a parlamentben azzal a nyilatkozatával érte el, hogy a háború még ez évben befejezést fog nyerni.

Megjegyezés a Reichsrath partjai között.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Bécsből jelentik: A képviselőház ülését az elnök hat órakor nyitotta meg. Az elnök közli, hogy tekinte tel arra, hogy a napirenden levő javaslatok harmadik olvasása érdekében a pártok még nem egyeztek meg, az ülést megszakítja és este hét órakor újból megnyitja. Utána rátértek a napirendre, a házszabályok harmadik olvasására. Hummer előadó kijelenti, hogy a pártok között való megállapodások meg nem tartása és egy váratlan szavazás folytán tegnap elfogadták Randa képviselő indítványát. Minthogy az indítvány elfogadása — mondotta a javaslat alapjait teljesen megváltoztatta és én személyesen az indítvánnyal nem azonosíthatom magam és mert csakis a bizottság határozatait vagyok jogosult képviselni a Házban, kénytelen vagyok lemondani előadói tisztségemről.

Az előadói tisztséget German dr. a házszabály bizottság elnöke vette át, és kérte a Házat, hogy menjen bele a harmadik olvasásba. A Ház ezután elfogadta a házszabályt.

Az elnök közölte ezután, hogy Leo képviselő a házszabályra vonatkozó indítványt nyújtott be, amelyet önnálló indítványnak fognak tekinteni. A javaslat így szól:

Az elnöknek gondoskodnia kell arról, hogy a nem német nyelven tartott beszédek gyorsírási szövege a házszabályok ötvenhatodik szakasza értelmében lefordíttassék és hogy a fordítás a jegyzőkönyvben a szónokok sorrendje szerint felvéttessék. Az eredeti szöveg pedig a jegyzőkönyv második részébe foglalassék. Ez a szöveg is hiteles tudósítás legyen a ház tárgyalásairól, a sajtótörvény 22. szakasza értelmében. Az indítványt a bizottsághoz utalták.

Oroszországban megszűnt az ipar.

(Megölt gyárigazgatók. — Százmillió rubeles munkabéremelések.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Bern. A Bundnak jelentik Pétervárról: A munkások tömegsztrájk mozgalma nemcsak Pétervárra, hanem minden nagyobb ipari központra is kiterjed. Kiebben, Moszkvában és Odesszában a legtöbb gyárban állanak a gépek. A katonák és a munkások tanácsa mindenféle kiküldöttet megbízott, hogy tárgyaljanak a munkásokkal és tudják meg, hogy mi a legfőbb követelésük. — A kormány a mozgalmakkal szemben tehetetlen.

Stockholm. Az Aradi Közlöny stockholmi tudósítója, Guttman Henrik beszélt egy semleges szakemberrel, aki beutazta Oroszország ipari vidékeit:

— Az orosz ipar helyzete — mondotta — nemcsak kritikus, hanem direkte és tényleg oyan, mintha nem is lenne márispar. Az orosz pénzügyminiszter hivatalos lapja, a „Torgowo Propuplenaja Gazeta“ legutóbbi számában az ipari viszonyokról azt írta, hogy azok már tarthatatlanok. Amit a magam szemével láttam, az maga az összeomlás. A pétervári, moszkvai, wjadkai, twezi, tulai, charkovi és ufai kormányzóságok gyáraiban megfordultam és azt láttam, hogy a termelés, amely már a múlt év végén alatta volt a normálisnak a forradalom óta, minimumra süllyedt és jelenleg alig teszi a béketermelés 15—20 százalékát.

— Nem a tüzelő és nyersanyag hiánya okozza a legtöbb gyárban a szünetet,

hanem a munkások hallatlan és elképzelhetetlen anarchiája.

A pétervári kerület 26 hadfelszerelési gyára közül 12-ben a munkások erőszakkal eltávolították a gyárvezetőséget és a hivatalnokokat. Ugyanez történt 9 nagy moszkvai gyárban, köztük a Rossow Testvérek katonai posztógyárban és a Menesikow gépgyárban, ahol az igazgatókat megölték, valamint a Santon-féle gépszijgyárban, melynek az igazgatóját vizbeölték. Lívelandban a munkások parancsára be-

kellett zárni egy a Petersobu, mint a Leisich féle katonai szövögyárakat. A hadsereg részére dolgozó Ereni részvénytársaság cementgyárát Rjaezamban és két részvénytársaság gyárát Gelentsiben a munkások egyszerűen „szocializálták“ és a maguk köréből választott igazgatókat állították az élére. A tulai kerületnek kizárólag hadfelszerelési tárgyakat termelő közép és kis üzemei április elseje óta zárva vannak. A tulai nagy Krons gyárak még dolgoznak ugyan, de március óta csak negyedrészt termelnek. Wologda kormányzóságban levő nagy fáfűrészeket, amelyek lövészárkok gerendákat termeltek, a zendülő munkások felgyújtották. Wjadka kormányzóság erdeiben dorongfát termeltek a frontok részére, de már március óta egyetlen egy darabot sem küldtek el, mert a parasztmunkások egyszerűen kijelentették, hogy az erdőségek az övek és fegyveres csapatok öllentáltak a kiküldött katonáknak is.

— Ahol még munkakészség van, ott nemcsak a 8 órás munkaidőt követelik, hanem száz százaléknál nagyobb munkabéremelést is.

A moszkvai, tiveri kerületek több gyárban ezenkívül még azt is követelik a munkások, hogy a múlt év tiszta hasznának 10 százalékát adják nekik és kioroszakolták az üzleti hiányok felmutatását, mert megakarták állapítani a hasznot. Kiebben vannak Oroszországnak legnagyobb cukorgyárai, amelyek Brodekióké és Bobrindsky grófoké. A gyárak szünetelnek és ebben az évben nem is termeltek répát. A kisebb cukorgyárak egész sorát a munkások erőszakosan átvették és „saját rezsiükben kommunisztikus alapon“ tovább vezetik. Az odeszszai nagy olajgyárakat a munkások sorra felgyújtották, mert a tulajdonosok nem teljesítették a munkások ama kívánságát, hogy a gyárigazgatásra befolyást gyakorolhassanak és a haszon fele őket illesse.

— Az orosz ipar eme rettenetes helyzeté-

ről rajzolt képet teljesen megerősíti, sőt még túl is szárnyalja, — jelenti stockholmi tudósítónk — az ideiglenes kormány a nagy orosz iparos szövetség elnökségével tartott konferenciájáról kiadott jelentés. Az ülésen elnöklő Kutler дума alelnök megnyitójában azt monddta, hogy

az orosz ipar helyzete vigasztalan.

(Beswychojnoje) mert a munkások nemesek, hogy megtagadnak minden előzékenységet, hanem még szóba sem akarnak veünk állni. Mig az orosz-iparnak mostanig csak kríziseken kellett átmennie, addig ebben a pillanatban a teljes és

el nem hárítható krach előtt áll.

(polnyi neminnjemi krach) Minden valószínűség mellett szól, hogy elsősorban a hadicélokra dolgozó gyárakat kell majd bezárni.

Kutler elnök a következő adatokkal támogatta kijelentését: A Donetz területen a 195 millió rubel alaptőkével dolgozó 18 legnagyobb ipartelepnek munkásai 240 millió rubel évi béremelést követelnek. Ezek a művek kényszerűségből azt ígérték meg munkásaiknak, hogy eddigi béreiken felül az egész múlt évi tiszta nyereséget nekik adják, de a munkások nem voltak ezzel megelégedve, noha meg kellett volna érteniök, hogy követeléseik az említett részvénytársaságok egész alap- és tartalék tőkéjüket megemésztették volna. Pontos statisztikai számítások után a dél-orosz ipari területek fém- és bányamunkásai összesen

800 millió rubel évi béremelést követeltek.

Az urelli ipari terület munkásai évi 300 rubel béremelést követelnek, ámbar bebizonyított dolog, hogy ezek a gyárak a múlt évben összesen 200 millió rubel forgalmat sem értek el.

— Feleletül ezekre a panaszokra, Skobelew közmunkaügyi miniszter azt válaszolta, hogy most a Force Neue Uhre esete áll fenn. Az orosz iparnak, ha a háboru végéig egzisztálni akar, nemesek minden haszonról kell lemondani, hanem az elmúlt évek minden osztalékát vissza kell adnia a polgári béke érdekében. A konferencia eredménytelenül oszlott

Aradi sétányok.

(A Marospart, az ó-temető, a liget, az allék.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Valamikor a költő így invitálta szive hölgyét: „ülj mellém a kandallóhoz, fel van szitva melege“, — most pedig a felmentett bankfiu az Andrásstéren negédesen mosolyogva ezt suttogja a szalmasárgára kamillateázott ideáljának!

— Jöjjön ki este a Marospartra, fel lesz locsolva, én beszéltem a köztisztasági felügyelővel és ő megígérte, miszerint olyan locsolást rendeztet, hogy fehér félcipelője meg lesz kímélve a portól.

A karmin ajku, korom szemöldöki és arany szalmahaju ideál tényleg nem várta magára és már a kora éjjel előtti órákban végig libeg a Marosparton (vagy mint röviden nevezik: a dombon azonban nyomában egész század rekonvallescent tiszt lábbadozik, úgy, hogy a hölgyet invitáló bankfiunak már nem marad hely a sorban. Na de azért bánatában ő sem megy a szélesre áradt Marosnak, hanem hirtelen csatlakozik ahhoz a bánatos hadi szalmához, aki tíz perccel ezelőtt fejezte be husz oldalra terjedő, könnyel-áztatott levelét, amelyet férjéhez intézett és a következő sorokkal zárta: „Reggeltől estig ki sem mozdulok kicsi hajlékonmból, önrabságra kárhoztattam magamat és hetek is elmúlnak, amíg egyszer elhagyom szobámat, hogy a piacra menjek. A színházat és a marosparti sétákat azoknak engedtem át, akik kedvüket lelik az ilyen bíró és üres

szórakozásokban. En szüntelen a te emlékednek áldozok“.

S a bankfiu egyik hadiárvtól a másikhoz szökken, mindenütt elmondja véleményét a nyári divatról, a legújabb válóperekéről, megjósolja a háboru végét és megígéri, hogy a jövő világháboruban ő is felcsap trénnak, vagy valamelyik munkásosztag parancsnokának. A nők lassankint megszokták és megunják a bankfiut, nem is figyelnek a fecsegésére, hanem tekintetükkel belefürödnek abba a nyüzsgő tömegbe, amely hétköznapokon, ünnepeken, délután és este elárasztja Arad nyári korzóját. Lassan-lassan ugyanis nyáron átterelődt a hiuság kirakata az Andrásstérről a Marospartra; ide vonul a hölgyesokaság, ha színház hiányában beakarja mutatni új toaletjtét és „átalakított“ vagy „felfrissített“ kalapját és a tekintetükkel szinte ezt kérdezik a szemlélőktől:

— Tudod-e, hogy ennek a selyemnek métere 72 korona és a fazonért magáért 285 koronát fizettem? De nem ám Aradon... hogyis ne, majd itthon fogom elrontatni a drága ruhámat, amely kalappal és cipővel együtt 2600 koronába került szegény uramnak, aki kénytelen volt a bőr makszimális árát tullepni, hogy nekem meg legyen a tavaszi toalettem. De ha kiszabadul, ha kitölti azt a kis tizenegyet napot, majd óvatosabb lesz.

Az én kalapom 960 koronába került, igaz, hogy Hollandiából küldte az uram, aki a mozgósítás alatt kint rekedt a semleges államban és

most nem bír haza jönni, pedig nagyon szeretne, — ujságolja a másik női szempár.

Ha sok időm volna, minden család titkát olyan gyorsan kiolvashatnám a női szemekből, mintha Szomaházy regények lapjai között bűngésznek. De nekem nincs sok vesztetni való időm és e gondolatolvasást a vitorlavászonban hitvesével végig libegő Rubin Annie-nak engedem át, aki már azt is kitalálta, hogy az idén a Neptun fürdőben a sárga alapu, csikos fürdőkosztürn lesz a divat, másfél centiméter hosszúra hagyott körümmel a jobb hüvelyk — és a bal bütykös lábujjon, a térd alatt krepp de chin szalaggal masnira kötve, boka fölött pedig puffot csinálva.

Mondom, nekem kevés időm van az ilyesmire, mert idegenből jött barátomat kell kalauzolniom és be akarom neki bizonyítani, hogy Aradnak különb sétányai is vannak, mint a 6 filléres székekkel szegélyezett Marospart. Ha például valaki annyi fáradságot vesz magának, hogy átmegy a vár-alléba, különb gyönyörűségben van része. — Azért mondom, hogy „fáradságot vesz magának“, mert sajnos nálunk még a fáradságot se adják ingyen. Ezt is meg kell fizetni 6 fillérért — hidpénz alakjában. A vár-allé a maga méla csendjével és tiszta levegőjével egészen elfeledtetné veünk, hogy háboru van, ha a közelben dolgozó internáltak esdő tekintettel nem állananaa elébünk:

— Adni nekem jó matyar cigare, esok ed cigare.

Aradnak még más alléja is van, amelyet

szt, s az egyik résztvevő nagyiparos keserűen állapította meg, hogy a forradalom a cárizmus kegyetlen korbácsát a munkások még kegyetlenebb korbácsával helyettesítette.

— Mint utólag értesülök, június elsején az Ural mellett fekvő Nisnitagil bányaművek, továbbá a donetzi szénbányák is beszüntették üzemüket.

— A pétervári kormányzóság területén, amely eddig nem szenvedett, agrár forradalom tört ki. A paraszt agrárbank tulajdonát alkotó Vossolovó több ezer holdas földbirtokot elfoglalták fegyveres parasztok, akik a jószágkormányzó valamennyi hivatalnokát bántalmazták, letartóztatták és az egész holt és eleven felszerelést magukhoz elárverezték. Pétervárról katonaságot küldtek ki. A Carszkoje-Szeio melletti nagy uradalmat, Annimot a kerületi biztosnak az ideiglenes kormányhoz küldött jelentése szerint Pétervárról odaérkező

fegyveres anarchista tömeg hatalmába került.

A jámburgi kerületi biztos azt jelenti Pétervárnak, hogy Krutiében lévő Lepra kórház betegei még eddig fel nem derített módon felfegyverkeztek, elfoglalták a környékbeli falvakat és véres csatákat vívnak az azokból elkergetett paraszttal. A lakosság rettenetes rétegekben él és fegyveres segítséget kér. Pavlovsk kerületben, tehát Pétervár tözsomszédságában négy nagybirtokosnak összes gazdasági épületét felgyújtották a zendülő parasztok. Pétervár és Schlüsszerburg között elterülő Wzeveloschki hercegi uradalmat fegyveres parasztok elfoglalták, elkergették a jószágkormányzót, öröket állítottak fel és megkezdték a gazdasági munkát a maguk számára.

Pétervári jelentések szerint a Moszkva-kurszki vasutvonalon komoly vasuti munkázavargások törték ki és ennek következtében be kellett szüntetni az egész forgalmat. A vasutügyi miniszter kiutazott a vonalra.

Jegyezzünk hadiköcsönt, mert ezzel hazafias kötelességet teljesítünk és fölös pénzünket jó kamatozással, feltétlenül biztonsággal elhelyezhetjük.

azonban a publikum alig ismer: A Kossuth-utca folytatásaképpen a gyermekkorháztól a Gájba vezető pécskai utig (Neuman Samu-utig) elnyúl gyönyörű fásor, amely hatalmas méreteivel valami főúri kastély parkjátáé emlékeztet. A nyílegyenes utvonalat százados jegenyék, akácok, hársak szegélyezik. Itt nyílik leghamarabb a bódító illatu fehér akácvirág, itt legszebb a nap lementé, itt tündéres a hold felkelte, már csak azért is, mert ezt kevesen tudják és a tömegnek zibongása nem rontja a természetimádók lelkeinek templomi hangulatát.

Ennek szomszédságában nyílik el az Ötemető, amelyben a 48-as szabadságharc hőseinek csontjai porladoznak. Szegény hősök, ha tudnák, hogy a hantjaik fölött illatozik a legbüjsebb nárcisszobokor, hogy ott nyílik a legtisztább fehér orgona és ott kábitja el az andalgó párokat a legcsodásabb gyöngyvirág, akkor a Mesiás kürtzava nélkül is feltámadnának. Idegen barátom alig tudott szóhoz jutni a meghatottsággal vegyes csodálkozástól.

— És ezt nem látogatja az aradi közönség? — mondta végre.

— Hiszen éppen az teszi széppé, kellemessé, hogy egy-egy vasárnap délután alig keresik fel harmincan.

Tovább haladva eljutottunk a sporttelep és a városliget között lévő ugynevezett tévesztőbe. Ezt a kis gyerekek számára nevezték így el, mert olyan sűrű fenyőbozótok burjánzanak ezen a területen, hogy az apró emberkéket eltévednek benne.

Otszázhatvan korona egy métermázsa buza.

— Levél a szerkesztőhöz. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A parlamentben elhangzott a szó, hogy az árdragitákat fel kell akasztani, mert ma-holnap csakugyan képtelenség lesz megélni. Napról-napra úgy szökik fel az ára minden élelmicikknek, mint a korai kánikulában a higanymérő. De, hogy a mindennapi kenyeret is, csak horribilis árakon tudjuk beszerezni, azt nem skartuk elhinni, mert biztunk a közigazgatási hatóságokban, hogy a rekvirálást méltányosan és igazságos szigorral fogják végrehajtani.

Ujpanát azonban úgy látszik, kivételt képez: ott a tél óta csak aranyokért adják a buzának métermázsáját. Ebben a községben talán nem is rekviráltak, mert máskülönben hogy volna lehetséges, hogy hónapokon keresztül szabadon garázdálkodhattak ezek az ujpanáti gazdák anélkül, hogy az előljáróság tudomást szerzett volna róla. Hogy lehet ezeknek az embereknek annyi feleslegük, holott szigorú miniszteri rendelkezések erélyes ellenőrzést követelnek minden egyes hatósági közegetől?

A mondorlaci és maros-esicséri határban három év óta nagyon silány a termés, mert a vadvizek teljesen tönkre teszik az őszi vetéseket, a művelést a tavaszok alá pedig késleltetik. Itt tehát szegénység uralkodott már jó három év óta, amit a szomszédos ujjpanátiak nagyon jól tudtak és nagyon jól ki is használtak. Már a télen kétszáz koronán felül adták titokban a búzát a mondorlaciaknak és maros-esicsérieknek, de most már

csak ötszázhatvan koronáért voltak hajlandók az üzletet megkötni.

Csábító volt a nagy pénz, a panátiak saját zsákjukban (rajta a név) szállították éjjel a mondorlaci szőlőkbe a gabonát, nem álmódva arról, hogy a mondorlaci körjegyző éber szeme helyettesíti az ujpanáti kollégáét.

Rajtaütött a csendőrség a gabonauzsorá-

A fenyőfácskák között kis szerpentin utak kígyóznak és, mint a mesében szokás, bevezetnek a városligetbe. A liget!... Milyen elkoptatott szürke szó ez és mennyire nem fejezi ki ennek a bájos, üde friss kis erdőnek a fogalmát. A platán, a fenyő, a kőrös, a szédítő illatu olaj és hársfák sejtelmesen szelid lombátora alatt kevesen tanýáznak a sárga, piros, kék- és aranyvirágokkal teliszórt haragoszöld pázsiton. A magányt kedvelő katonák leheverednek a gyepe és a kék-égen futó ezüstfelhőket bámulva hazaálmodják magukat a fehér falu kicsi hazák közé, ahol esténként harmonikával mulatnak a szódarvitzól és leánykacajtól megmámorosodott legények. Egy-két család letelepszik az öreg fák alá, a férj újságot olvas, az anya pedig kukoricás kalácsot vág a gyerekeknek. Ó, de szép fahusi hangulat, mintha nem is a város közepén volna...

Idegen barátom a karomba kapaszkodva követ a hársakkal szegélyezett, széles csöndes ligeti utakon és miközben dicsérem Aradnak a természet alkotta ezt az elfeledett gyöngyszemét, ő melán bólogat, mintha önmagához beszélne:

— Szép, minden nagyon szép... a liget, a Marospart, az alé, a napnyugta, a hold sárgás ezüstös fénye, amint felkapaszkodik a vakítóan kék égen... minden nagyon szép, de csak akkor, ha az ember nincs egyedül. Ha pedig az utunkon elkísér az a bizonyos kék szempár, akkor bigyje el: az ember lehet akár az északi sarkon is, megtalálja ott is a fehér orgona illatát és a nap-sugár tündérei magyogását...

sokon és lefoglalta a tizenegy zsák lisztet, meg az érte bevett óriási összeget. Az aradi főszolgabíróság megbizta Bernáth Ferenc mondorlaci körjegyzőt, hogy a mai napon katonai erő igénybevételével a legszigorubb rekvirálást ejtse meg Ujpanáton.

Sajnáljuk, hogy a felsőbb hatóságok ezt a rendkívül erélyes jegyzőt nem méltatták érdem szerint és szolgálatát nem vették igénybe ott, ahol eredményeket nem tudtak elérni. Meg vagyok győződve, hogy Ujpanáton sok elrejtett gabona kerül felszínre.

Allapítsuk meg most, hogy az ujpanáti vezető értelmiség nem teljesítette kötelességét akkor, amidőn nem világosította fel a népet, hogy a legnagyobb hazafiatlanságot követi el az, aki embertársának szorult helyzetét kihasználja, mert hát ez tulajdonképpen erkölostelen zsarolás. A mostani helyzetben pedig, amidőn fiaink acélos karjaikkal dicsőségesen védelmezik határainkat, a hazafiatlanság megszégyenítő bűnét követi el az, aki ezektől a hősöktől, akikkel szemben balánkat leróni képtelenek vagyunk — a legasekélyebbet is megvonja.

Előfizető.

VAROS ES MEGYE.

Folytatélagos sorrendje Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1917. évi június hó 13-án délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydarábnak. 9. Polgármester beterjeszti az első aljegyzői állásra beérkezett pályázati kérvényeket a választás megejtése végett. 10. A tiszti ügyésség beterjeszti az Osztóin Szvetözárral (2), Farkas Józseffel, Kása Jánosnéval (2), Konczek Lajossal (3), Szelesán Miklóssal megkötött földhaszonbérleti szerződést jóváhagyás végett. 11. U. a. beterjeszti Jakabffy István és társával és Schäffer Henrikkel a rendőrség és hivatalsszolgák nyári ruháinak, illetve sapkáinak készítése iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. 12. U. a. beterjeszti a Jakabffy István és társával a rendőrség s hivatal szolgák téli ruháinak készítése iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. 13. U. a. beterjeszti Freiman Józseffel üzlethelyiség bérlete iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. 14. U. a. beterjeszti a Brauner Vilmosssal szobafestő munkák iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. 15. A szabályozási bizottságnak előterjesztése a Félkerék és Alsómolnár-utca rendezése tárgyában. 16. A tanács előterjesztése a Nemes Gézának eladandó 13—271 | 1600 holdnyi szántó földnek eladása tárgyában. 17. A polgármester jóváhagyás végett bejelenti, hogy a fogyasztási adók kezelésének ellenőrzésével Zubor Andor adó- és pénzügyi tanácsnokot bizta meg. 18. A számvevőség előterjesztése az utadó alap 1916. évi költségelőirányzata tárgyában. 19. A kereskedelemügyi miniszter leirata a vizesi utkaparó ház költségei tárgyában. 20. A műszaki bizottságnak javaslata Sarlot Lajos főgépezés pótléka tárgyában. 21. A tiszti ügyésség beterjeszti a Goldschmidt Miksánéval kötött terület vételi szerződést jóváhagyás végett. 22. A szabályozási bizottságnak jelentése a Verbos Nándor és nejének eladott terület szabályozása tárgyában. 23. Az aradi és kereskedelmi kamarának ajánlata a város tulajdonát képező és a kulturmérnöki hivatalnak bérbeadott épületnek megvétele tárgyában. 24. Özy. Mittner Józsefné vállalati egységárának felemelését kéri. 25. Vandracek Ignác közműves vállalati egységárának felemelését kéri.

Városi telkek eladása. A város szabályozó bizottság ma délután 4 órakor ülést tartott Lőcs Rezső h. polgármester, gazdasági tanácsnok elnöklésével, aki előadta, hogy Verbos Nándor a marosparti telkek tulajdonosa a telkek szabályozását kéri, illetőleg derékszögűre való kikerekítésüket és ezért négyzetként 50 koronát ajánl. A bizottság tekin-

tettel arra, hogy a Verbos féle telkeket meddő telkek környékezi, hajlandó a kérelmet teljesíteni, azonban az 50 koronás ajánlatot túlságosan alacsonynak találja és 70 koronában szabja meg a négyzetölelkénti árat. Ezenkívül előírják, hogy Verbos építendő házának közepe, — városszabályozási szempontból, — a hid szegélyébe essék.

Kronstadt el akar szakadni Oroszországtól.

— Sajtó tudósítók telefonjelentése. —

Genf. A Reuter-ügynökség megerősíti, hogy Finnországban súlyos természetű zavargások törtek ki. Az összes hivatalnokokat elfogták. A szociálisták a helyzet urai lettek.

Basel. Ideérkezett táviratok szerint a keleti tengeri flotta csatlakozott a kronstadti külön kormányhoz.

Hága. Az Associated Pressnek jelentik Pétervárról: A kronstadti forradalom tulajdonképeni hőse egy fiatal pétervári műegyetemi hallgató: Anatol Lamanov, aki óriási lelkesedést tudott szítani. Erélye oly nagy, hogy valóságos diktátora Kronstadt-nak. Programjába tartozik elsősorban az, hogy Oroszországot számos kisebb területre osztja fel, amelyeket a mai katonák és munkások tanácsai függetlenül fog kormányozni és amelyek a pétervári központtal csak laza összefüggésben állanak. Lamanov kijelentette, hogy a pétervári kormány az általános orosz kongresszus összeüléseiig, július 14-ig nem merészel semmit sem tenni Kronstadt ellen. Kerenszky ezzel szemben azt mondta, hogy el van határozva, hogy egyes kerületek függetlenségi törek-

véseit megakadályozzák. Ha Kronstadt ki nem jőzanodik, a kormány kinyilatkoztatja, hogy a város és a vár elárulta a forradalom ügyét.

Kopenhága. A Szebasztopol előtt horgonyzó orosz hadihajók legénysége a szárazföldön ülést tartott és követelte, hogy bocsássák el azokat a matrózokat a tengerész csapatokból, akik a háború kezdete óta teljesítenek szolgálatot. A gyűlés résztvevői kiküldötteket menesztettek a katonák és a munkások tanácsának szebasztopoli bizottságához, amely megígérte, hogy támogatni fogja követelésüket.

Stockholm. Minthogy az ideiglenes kormány a kronstadti helyzetet veszedelmesnek és türehetetlennek látja: Skobelev és Cseretelli minisztereket felkereste, hogy látogassanak el Kronstadtba, állapítsák meg a városnak a központi hatalmakkal szemben való magatartását, a vár védelmi állapotát, a helybeli igazságszolgáltatás jellegét s a tapasztalatról tegyenek jelentést, hogy megtehessek a szükséges intézkedést. Cseretelli és Skobelev ma elutaztak Kronstadtba.

Ha a trafikós árdragító...

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Egy kis hadiözvegyről szól ez a história, melynek három főszereplője van, az ismeretes háromszög: a feleség, a férj és az udvarló. Az intrikus szerepét a háború tölti be s a környezetnek június vérforraló ideje ad eleven színeket.

A történet színhelye egy aradmegyei kis város, hol K. urnak nagy kiterjedésű szőlőtelepe van. Itt élt volna önkényelme, mint a költő mondja, boldog meglepődéssel szép ifjú feleségével mindaddig, míg a haza ügye úgy nem kívánta, hogy segédszolgálatos katonai minőségben bevonuljon Temesvárra.

Ákácillatos májusvégi estéken szörnyen kinozta az egyedüllet az ifjú asszonyt, ki egy szép reggelen egy álmadozva, nyugtalanul töltött éjszaka után bejött Aradra. „Grand toiletet” öltött magára s megjelent az esti korzón a rátapadó férfiszemek forró beszédére nem farkaszkodott a kedves válaszokkal. Így történt, hogy megismerkedett az aradi aranyifjúság egyik szimpatikus szöke tagjával, kit csakhamar meg is invitált a vidéki szőlőlugasoktól befutott kis fészekbe.

Az ifjú ember látogatásai egyre szaporodtak. A vidéki udvarház kis kertjében mostnyilnak a rózsák s nem utolsó dolog egy bimbózó marschal-niel rózsának bontakozását lesni, édes kettesben. Egy ilyen kedves randevun történt, hogy a fiatal ember elragadtatással kiáltott fel:

— Semmisen hiányzik a boldogságból, csak egy illatos finom szivar!

Másnap a fiatal asszony megjelent az ottani trafikban s a férje számára havanna szivarokat kért. Isten a tudója csak, honnan, milyen dugott helyről teremtette elő a trafikember a szivart, de tény, hogy 50 darab havannát csomagoltak be a fiatal asszonynak. *Da, rabját két koronáért szállította s ez lett aztán az a kavics, amelyen a szépen indult történet hősei megbotlottak.*

Mert a trafiknak szabott ára van s árdragítást követ el, aki a szivart nem a rendes árt adja, vagy veszi. Valahogyan a szivarügy a hatóság tudomására jutott s a szolgabíró megidézte úgy a trafikost, mint a vásárló fiatal nőt.

Pár nappal ezelőtt hazaérkezett Temesvárról a férj s mert az ilyen segédszolgálatos katonáknak mindig vannak ügyes-bajos dolgai, azok elintézése végett a szolgabírói hivatalba ment. Amint ott várakozik egyszerre csak megüti a fülét a hajdunak a következő jelentése:

— Jelentem alásnan a nagyságos főbíró urnak, hogy a K.-né urhölgy címére kiállított idéző levelet nem tudtam még ma kézbesíteni.

A férj felfigyelt saját nevének hallatára s elfogta a hajdut.

— Hallja barátom miféle idéző levelet vitt maga K.-né asszonynak?

— Árdragítási ügyben idézték meg a nagyságos asszonyt! — válaszolt a hajdu.

— Adja csak át nekem az idéző levelet, majd átadom én a feleségemnek, szólott a férj, ki az első pillanatban el sem tudta képzelni, miről lehet szó. Az iratokból az idéző levélből

megtudván a havanna szivarok titokzatos ügyét, sietett haza feleségéhez.

— Mond csak szivem miféle szivarokat vásároltál te a trafikban? Én nagy szivaros létemre nem tudok egy jó szivarhoz jutni s te itthon havannákat vásárolsz? Remélem az én számomra! Hol is vannak azok a szivarok?

Az asszony elvörösödött, majd hebegni kezdett... Előkerült az asszonyi gondolatvilág rekvizitumai közül egy titokzatos unokaöccs, aki a harcterre indult s akinek épen pont havanna szivar kellett... A férj azonban gyanút fogott s kutatni kezdett a dolgok lényege után. Elment a trafikoshoz, bőbeszédű szomszédok is akadtak s így a titokzatos unokaöccs alakjáról csakhamar lehullott a titokzatosság leple s mezitelen valóságban állott a férj előtt a kalandvágyó kis hadi szalmaözvegy cselekedete.

Az áruló havanna szivarok rég füstté váltak. Kesernyész izók azonban ottmaradt a férj szájában, aki azokat el sem szivta. A történet folytatása ma játszódott le egyik ismeret aradi ügyvéd irodájában, ahol megjelentek a férj és a korona tanúvá előlépett — trafikos. Mert az asszonyka egy értbületlenül tul-bizalmas percében, midőn a trafikos mosolyogva kérdezte, hogy izlik-e a havanna szivar annak, akinek a részére megvette őket: azt felelte a könnyű gondolkodású kis asszony:

— Nekem is jobban izlik a csókja a havanna szivar után.

A válóper megindult s a férj elmerengve gondolkozhat ma azon az igazságon, hogy még mindig könnyebb a katonaságnál a könnyű szolgálat, mint egy szép asszony oldala mellett...

TORVÉNYKEZÉS.

Másodszor is felmentették Steiner Mayert.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Jelentette az Aradi Közlöny, hogy a jószáshelyi gyújtogatás bűnygyében a Kuria megsemmisítette az aradi kir. törvényszéknek, mint esküdtbírósnak elsőfoku ítéletét, mely fölmentette úgy Luffer Katalint, mint a fölbujtással vádolt Steiner Mayer vendéglósta a vád alól és Luffer Katalint négy esztendei fegyházra ítélte, Steiner Mayerre vonatkozólag pedig az újrafölvételt rendelte el. Luffer Katalint a Kuria azért ítélte el, mert az esküdtek is, saját beismerése alapján bűnösnek mondták ki, Steiner Mayerre vonatkozólag azért rendelte el a pör újrafölvételét, mert szerinte tévedtek az esküdtek verdiktjükből akkor, amikor vele szemben a ténykérdésben „nem bűnös”-sel szavaztak.

Három nap óta tárgyalja az ügyet az aradi kir. törvényszék, mint esküdtbírósnak Bittó József táblabíró elnöklésével. Kihallgatták újból az összes tanukat, ezzel tegnap a bizonyítási eljárást be is fejezték és ma délelőtt már a perbeszédre került a sor.

A közbíró képviselője Tompa Béla dr. királyi ügyész hosszú vádbeszédében Luffer Katalin vallomását hozta föl elsősorban a vádlott ellen terhelő bizonyítékkal. Rámutatott arra, hogy Steiner Mayer részéről igenis fönforgott az az érdek, hogy cselédjét a gyújtogatásra rábírija. Idézte Steiner Mayernek a tanúk szerint tett nyilatkozatait, hogy kár volt a tüzet eloltani és hogy csak had égen. Ezekből kétségtelenül megállapítható, — mondotta az ügyész, — a vendéglős bűnössége, tehát marasztaló ítéletet kér.

Nagy Sándor dr. védőbeszédében hosszasan jellemezte a koronatanunak, Luffer Katalinnak egyéniségét és bebizonyította az esküd-

teknek, hogy Luffer Katalin előlelete, erkölcsi fogvatékössága kizárja megbízható tanuskodását. Egyébként is *tételes büntetőjogi törvény van arra*, hogy vádlottársnak egymagában terhelő vallomása alapján senkit se lehessen elítélni. Meggyőző logikával mutatta ki ezután Nagy Sándor dr. az ellentmondásokat Luffer Katalin tanuvallomásában. Végül hivatkozott *Sággy* Henriknek, a *Fonciere* aradi fiókja vezértitkárának vallomására, mely szerint Steiner Mayert már februárban értesítették arról, hogy a biztosítása megszűnt, a tüzeset pedig csak áprilisban történt. Felmentő ítéletet kért.

A hatalmas védőbeszéd szemelláthatólag nagy hatást tett az esküdtekre. Rövid tanácskozás után meghozták verdiktjüket, mely szerint az egyetlen ténybeli kérdésben *nem bűnösnek mondották* ki Steiner Mayert. Ennek alapján a törvényszék *felmentő ítéletét hirdette ki az elnök*. Az ügyész semmiségi panaszt jelentett be.

Bírói áthelyezés. Az igazságügyminiszter dr. Bozóky Mátyás aradi királyi törvényszéki bírót saját kérelmére a budapesti királyi törvényszékhez helyezte át és a kir. Kuriához tanácsjegyzőül rendelte be. A távozó bíró egyik legképzettebb és leglelküsiméretebb tagja volt az aradi törvényszéknek, aki alapos és igazságos bíró hírének örvendett. Előléptetése örömet kelt tisztelői és barátai nagy táborában, de sajnálattal látják távozását Aradról.

HIREK.

Aradi munkások választójogi napja.

— *Saját tudósítónk telefonjelentése.* —

A szociáldemokrata párt vezetőségéhez eddig Arad, Debrecen, Győr, Nagyvárad, Kolozsvár, Nagykanizsa, Miskolc, Pécs, Pozsony, Temesvár, Kassa, Szombathely, Szeged, Szabadka és Zombor munkássága jelentette be táviratilag, hogy csatlakozik a budapesti pártvezetőség akciójához és hasonló módon akarja a választójogi napját megünnepelni.

A szakmák ma éjjel tartott ülésükön elhatározták, hogy részt vesznek a választójogi ünnepen és péntek délután szüneteltetik a munkát.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Garami Ernő, Buchinger Manó, Bokányi Dezső Stockholmból visszatértek Budapestre. A többiek még egyelőre Stockholmban maradtak.

— **A király utazása.** Budapestről jelentik:

A király ma reggel az Isonzó frontról visszatért Bécsbe.

— **Bulgária — Gyöngyösnek.** *Szofiából* jelentik, hogy a bolgár kormány Gyöngyös lakosai sorsának enyhítésére ötvenezer frankot bocsátott a magyar kormány rendelkezésére.

— **Uj udvari tanácsosok.** A hivatalos lap közli: Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére *Kenessy Móric* veszprémi és *Folyovich Sándor* nagyenyedi közjegyzőknek, a közélet és a közjegyzői pálya terén szerzett érdemeik elismerésül a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozom. Kelt Laxenburgban 1917. évi május hó 22-én. *Károly s. k.*, *Rosner Ervin s. k.* *Folyovich Sándor* az aradi közjegyzői kamara elnöke.

— **Urnája a várban.** A várban az urnapi körmenetet a hagyományos pompával ünneplik meg. A tábori mise fél kilenc órakor kezdődik, a diszszázad hétszer disztüzet ad és végül a csapatok zenével elvonulnak. Holnapután pénteken délután hat órakor a békeajánlatoságon

katonazene ismét közreműködik Zellner Sándor karmester vezetése mellett.

Az Aradi Közlöny legközelebbi száma az ünnep miatt szombat reggel a szokott időben jelenik meg.

— **Kitüntetések.** A király az ellenséggel szemben vitéz és eredményes magatartásukért *Tordek Otmár* századosnak a 33. gyalogezredben a vaskorona-rend 3. osztályát a hadiékítménnyel és a kardokkal díjmentesen, *Róth Ede* népfelkelő 2. osztályu címzetes 1. osztályu számvivő altisztnak, a 2. népfelkelő parancsnokság nyilvántartásában a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján, az ellenség előtt elesett *Eckstein János* őrvezetőnek a 2. honvéd gyalogezredben az 1. osztályu ezüst vitézségi érmet és *Takácsy Lajos* tartalékos egészségügyi zászlósnak a 2. honvéd gyalogezredben a 2. osztályu ezüst vitézségi érmet adományozta.

— **Vannay Gyula nyugalmazott tanácsnok szolgálatban.** A háború kitörése óta a városnál a legszükségesebb és legigazoltabb esetekben adnak szabadságokat. A rendőrtisztviselői karban előállott megbetegedések és ennek következtében hosszabb időre engedélyezett szabadságolások által előállott munkahiány pótlása iránt *Varjassy Lajos* polgármester a következőket rendelte el: *Szcepkovszky Teofil* rendőrhadnagy, hat heti szabadságot kapott s a bűnügyi osztályra *Vannay Gyula* nyugalmazott tanácsnokot hívta be a polgármester. *Rátky Béla* rendőrtisztet a tiszti ügyészségtől a bűnügyi osztályhoz előadónak osztotta be, *Wébor Árpád* rendőrfogalmazót a rendőrségtől a katonai ügyosztályhoz helyezte át és itt *Nagy Ottokár* tanácsnok szabadságolása idejére a tanácsnoki teendők végzésével bizta meg.

Az állami tisztviselők mozgalma. Budapestről jelenté tudósítónk: Az állami és köztisztviselők fizetés rendezési mozgalma a váratlan kormányválság miatt egyelőre háttérbe jutott. Az egyesület igazgató választmánya ma este gyűlést tartott, amelyen folyó ügyeket beszéltek meg és megalkották ezenkívül a kongresszusi állandó bizottságot. A mozgalom eddigi eredményei mindössze annyi, hogy a kormány ruhabetérzési segélyt folyósított. A mozgalom vezetőivel a kormány közölte, hogy mint az ügyek vitelével megbízott kormány, nem tartja magát illetékesnek a további tárgyalásokra, úgy, hogy a köztisztviselők illetményeinek rendezése a kinevezendő új kormány egyik legfontosabb és legsürgősebb feladata lesz.

— **Lujza hercegnő kilencven kalapja.**

Münchenből jelentik: Tegnap árverezték el Lujza hercegnő ingóságait. Az árverésen olyan nagy tömeg jelent meg, hogy a rendet a rendőröknek kellett fentartani. Árverésre került többek között kilencven kalap, sok más luxus ruházati cikk, amelyekért igen sokat fizettek.

— **Szesz az aratási munkálatokhoz.** Közölni teszem, hogy a magy. kir. földművelésügyi miniszterium által Arad város mezőgazdálkodói részére kiutalt szesz szétosztása, illetve kimérése a gáji alkapitányi hivatal útján és helyiségében folyó hó 13-tól kezdve fog eszközöltetni. Felhívom tehát a város mezőgazdálkodóit, kik szeszre irányt tartanak, miszerint a szesz átvétele céljából fentebb említett időpont után közvetlenül a gáji alkapitányi hivatalhoz forduljon. Az egyes gazdálkodóknak kiadandó szesz mennyiséget száz holdon felüli gazdaságokra nézve katasztrális holdanként 0.4 literben, a száz holdon aluli gazdaságokra katasztrális holdanként 0.2 literben, arát pedig literenként 6 koronában állapítom meg.

— **Házasság.** *Zaránd Ferenc* és *Palkó Emmy* f. hó 9-én a minoriták templomában házasságot kötnek.

— **Adományok.** Dr. Auszterweil Ferenc ravatalára szánt koszorúmegváltás címén *Geller Ferenc* Battonya 20 koronát és *Schwimmer Sándor* 10 koronát a hadi özvegyek és árvák részére és a *Battonyai Izraelita Nőegylet* 20 koronát a Nővédelmi egyesülethez küldött. A gyöngyösi tűzkárosultak részére a *Hazai Fatermelő r.-t.* Arad 21 koronát és *Ney Böske* és *Dusy Apáti* 20 koronát adományoztak.

— **Levelezőlapok a befőzési cukor kérésére.** Az Országos Közélelmezési Hivatal elnöke Arad sz. kir. város közönsége részére gyümölcskonzerválás és befőzés céljaira bizonyos mennyiségű cukrot helyezett kilátásba. Felhívom a város közönségét, hogy a *Keppich Zsigmond*-cégnél f. évi június 8-tól kezdve 2 fillérért beszerezhető bejelentő lap felhasználásával a befőzés céljaira szükséges cukormennyiséget haladéktalanul jelentsék be. A bejelentő lap minden egyes rovata pontosan kitöltendő s a feljegyzett adatok helyessége a háztulajdonos által igazolandó. A szabályszerűen kitöltött lapok legkésőbb folyó évi június 12-ig a városházi portásnál leadandók, hogy az összesített kimutatás alapján a kiutalás kérelmezhető legyen. Figyelmeztetem a közönséget, hogy miután a cukor csak korlátozott mennyiségben fog rendelkezésre állani, a túlzott igények kielégíthetők: nem lesznek. A cukor kizárólag csak befőzés céljaira használható fel, miért is az egyes háztartások a befőzés utáni időben ellenőriztetni fognak, a visszaélés esetén büntető eljárás tétetik folyamatba.

— Felkérem Arad város közönségét, hogy a mai napon megjelent polgármesteri hirdetmény alapján a befőzés céljából igénylendő cukor bejelentő lapot szabályszerűen kitöltés után a családfő nevére címzett és megfelelő posta bélyeggel ellátott levélborítékban adják le a városházi portásnál, mert a cukor utalvány ezen boríték felhasználásával posta útján fog az egyes családok részére kikézbessíteni. A közlelmezési hivatal.

— **Hát és derékfájásnál, gyomor- és hasgürosökre való hajlandóság** esetén a természetes *Ferenc József* keszűviz használata erőltetés nélkül szabályszerű székletet hoz létre, kielégítő emésztést teremt, csökkenti a gázok meggyülemelését s a beteges jelenségek megszűnését eredményezi.

— **A Központi kávéházban** májtól kezdve minden este tíz Farkas Sándor jól szervezett tiz tagu zenekarával hangversenyez.

— **Értesítés.** Fogászati műtermemet *Weitzer János*-utca 13. szám alatt (a főpostával szemben) megnyitottam. Telefon 535. *Ozv. Morgenstern Gyuláné.* 3481

— **Helybeli és vidéki viszonteladók részére táborig dobozok, levelezőlapok, csomagoló- és levelepapírosok, papírzacskók, képes levelezőlapok, papírszalvéták, noteszek stb. legolcsóbban** *Kerpel Izsó* papírnagykereskedésében

IRODALOM ES MÜVESZET.

* **Az orfeum kedvelő közönség** kellemes szórakozást talál a *Központi-szállodában* szombattól kezdve. Június hó 9-én este 8 órakor kezdődnek az elsőrangú fővárosi erőkből alakult Orfeum-társulat előadásai a *Központi-szálloda kerthelyiségében*. Kitűnő italok és jó meleg konyháról gondoskodik van.

* **Az Aradi Tükör legújabb száma megjelent.** A közönség mindig érdeklődéssel várja az Aradi Tükört, amely minden számában eredeti és érdekes cikkeket hoz. A ma megjelent legújabb száma a legsikerültebbek közé tartozik. Az érdekes és változatos szöveget pompás rajz tarkítja.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Kerenszki hadügyminiszter az offenziváról.

Bern. A Morningpost pétervári tudósítója a május 30-iki számban Kerenszkynek és másoknak az orosz offenziváról kapcsolatos beszédéről ezt mondja: Teljesen valótlan, hogy offenzivára készülünk. Amit cselekszünk, csak arra irányul, hogy egy offenzivát lehetővé tegyünk, hogy Németországot megakadályozzuk, hogy csapatokat vonjon el a keleti frontról és hogy lehetővé tegyük, hogy Németországgal a béketárgyalások alkalmával nem mint legyőzött a győzőhöz, hanem mint egyenrangú felek állhassanak szemközt. A forradalmi hadsereg nem nyomulhat addig előre, amíg nincs meggyőződve arról, hogy a szabadságért harcol és nem gazdagítja a nemzetközi kapitalizmust fenévaddá. Tevékeny külpolitika, amely eloszlat minden kételyt a háború célja és jellege tekintetében, lehet csak alapja egy offenzivának.

Pétervár. A Távirati Ügynökség jeleni: Kerenszky hadügyminiszter a katonák és munkások tanácsának legutóbbi ülésén felszólalt és ezeket mondta: Az orosz demokráciának

meg kell valósítani azt a szervezett hatalmat, mely Oroszország óhajait és kijelentéseit hathatósan támogatja. En nem mondom, hogy az offenzivátma, vagy holnap meg kell kezdeni. Ez stratégiai kérdés, de szükséges, hogy hadseregünk a jelen pillanatban harcra készen álljon és ne csak deffenzivára, hanem offenzivára is képes legyen. A gyűlésen megjelent különböző csapatok képviselői kijelentették, hogy bármikor követik a hadügyminisztert, bárhova küldi is őket.

Kopanhága. A Berlingske Tidende szerint a legutóbbi orosz minisztertanácsban Lvov herceg miniszterelnök a kormány nevében azt a nyomatékos kérdést intézte Konovalovhoz, hogy a jelenlegi helyzetre való tekintettel változtassa meg elhatározását. Konovalov azt felelte, hogy éppen ez a komoly helyzet vette arra, hogy lemondjon állásáról.

Lugano. A Pó területén történt áradás következtében ötven járás területén elpusztult a termés. A kár százmillió lira.

születeivel. A boldogságnak azonban csakhamar vége lett. Az előkelő vőlegényt ugyanis egy betörés alkalmával lefűlte a berlini rendőrség s le is tartóztatta.

Amint megállapították a Lankvitzer Straszén egy öreg asszonynál vett ki a betörő előzőleg egy lakást, aki ott Sturm repülő főhadnagynak adta ki magát. — Elbeszélte, hogy külön tanfolyamra vezényelték Berlinbe.

Egy alkalommal nagyon kimerültnék, fáradtnak tetette magát s arra kérte a házaszszonyt, hogy néhány sürgős dolgot végezze el a városban, mindennek előtt a városházáról hozza el a számára kiállított élelmiszerkártyát.

Az asszonyt azonban töltötte az ifjú ember ideges viselkedése és gyanú fogott. Színelment, de a legközelebbi utcasarkon értesítette gyanújáról a rendőrt, akivel visszatért a lakásba s a „repülő főhadnagy” urat éppen teljes munkában találták. Mikor beléptek az íróasztal törte volt fel, amelyből minden értéket már össze is csomagolt. A bűnügyi rendőrség felismerte a tolvajban a 18 éves Naumann Hans nevű könyvkötő segédét, kit alig egy hónappal ezelőtt bocsátottak ki a fogházból, hol zsebtolvajlás miatt ült. A megcsalt menyasszonyt annyira elszédítette a raffinált gonosztevő, hogy nem lehetett meggyőzni kedvesének bűnösségéről s folyton azt hajtogatja, hogy az ő vőlegénye az egész betörést tréfából eszelte ki, mert ő biztosan tudja hogy az illető — igazi gróf.

KÜZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— A mai hadikölcsönjegyzések. Az aradi pénzügyvezetéknei ma a következő jegyzések történtek:

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál: Kárpáti Lajos, Mici és Lenke 15.000, Ferenczteri községi polgári fiúiskola itjusága 100, Bodrogyi János 12.000, Turik Demeter orosz tolgoly 700, Spády Miksa 10. Összes jegyzés ma 27.900 korona. Összes eddigi jegyzés: 1.621.900 korona.

Az Aradi Ipar- és Népbanknál: Baben György Csaba 3000, Berzsényi Magda 1500, Szalay Alice és Károly 1200, Lehmann

Viktor 500, egyéb jegyzés 10.500, összes eddigi jegyzés: 999.100 korona.

Az Aradi Általános Takarékpénztárnál: Grünberger Mór és neje Kevermes 10.000, Schönbrun Armin és neje Kisrátos 10.000, Haimos Gyula 5000, Hirsch Jenő 1000, Princz Mór 1000, Czeiler Bertalan 600, Aradi Kereskedők Takaréka és Hitelszövetkezete újabb jegyzése: 55.000 korona. Összes jegyzés eddig 641.800 korona.

Az Aradi Központi Takarékpénztárnál: N. N. 5000, Schäffer József 3000, itj. Schön Flórián 3000, egyéb jegyzés 2600, összes eddigi jegyzés: 905.700 korona.

A Viktoria Takarékpénztárnál ma Raicu Demeter 1000, Raicu Izidor 1000, Florianu Dionizie 2000, Kovaszinczi gör. kat. román templom 3000 koronát jegyzett. Összes eddigi jegyzés 740.000 korona.

SPORT.

+ **Tiszti csapatok nemzetközi football mérkőzése.** A gyulai 11. gyalogezred tiszti football csapata szerdán megérkezett Aradra, hogy az urnapi football-mérkőzésen teljesen kipihenten álljanak ki a matchre; a vendégeket a 23. gyalogezred tisztikarának küldöttsége fogadta az állomáson. A vendégtsztek, akik között a német-cseh footballsport nem egy kiváló reprezentánsa is ott van, megérkezésük után kimentek a pályára, hogy rövid tréninget tartva megismerjék azt. Minden ízében kiválóan érdekes mérkőzésre van kilátása Arad közönségének, amely annál is inkább érdemel nagyobb figyelmet, mert csupa tiszt jelenik meg a pályán, másrészt pedig a mérkőzésnek nemzetközi jellege lesz, hiszen magyar és német-cseh játékosok mérkőzést össze erejük. A match, amely ezuttal is jótékony célú s a jövedelem az aradi háziezred rokkantalapjává lesz, az AAC. Török Gábor-utcai sporttelepén pontban 5 órakor veszi kezdetét. A katonazenekar hangversenye délután 4 órakor kezdődik. Jegyek a délelőtti folyamán Bloch H. és Maidt Emil cégek üzleteiben még válthatók.

Minden egyes jegyzés gyorsítja a békét.

MOZGÓKEPSZINHÁZ.

* **A vörös löpor szenzációs munkás dráma esütörtökön az Erzsébet mozgószínházban.** Egy mérnök az ugynevezett Vörös löpor robbantó anyagot találja fel, de ennek sikerét nem láthatja, mert hirtelen meghal, halálos ágyán pedig két szót mond menyasszonyának, aki ezt pontosan megjegyzi magának. A vegyész, aki a mérnöknek segédkezett, eltulajdonítja a receptet és egy nagy vállalatot alapítva, a Vörös löpor gyártásához fog, de ez nem sikerül neki, mivel a receptről az egyik vegyész feljegyzése hiányzik. A vállalat reá jön a csalásra és zaklatja a vegyészt a löpor szállításáért, aki semmire sem halad. A menyasszony és ennek fivére tudatára jön a bolognak s megbiznak egy detektivet az ügy kinyomozására. Közben a gyárban kitör a sztrájk, a munkások is a menyasszony mellé szegődnek s üldözik a vegyészt, kinek házat felgyújtják. A vegyész menekülni próbál, de a detektív és a mérnök menyasszonya fivérével együtt üldözik s mármár utolérve holtan terül el a vegyész, aki több ezer embert az éhenhalásnak tett ki. — **Vasárnap szenzációs műsor.**

* **Agglegények házassága.** Az utolsó ivadék. (Mária Carmi és Dorrit Weixier egy műsorban az Uraniában.) A mai ünnepnap kettős ünnep lesz a mozikközönségnek, mert a műsorban két művész bucsuzik, az egyik Mária Carmi, akinek ma mutatja be a színház utolsó

„Mind gonoszok a férfiak.”

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A boldogságnak rövid álma — melyre keserű ébredés következett — jutott osztályrészül egy szeretetreméltó berlini leánykának. A leány egy napon a barátnőjével a tempelhofi mezőre ment sétálni. Jókedűen trilláztak mind a ketten, dudolva az ismert berlini utcai dalt: „A férfiak mind gonoszok”, midőn egy fiatalember ezekkel a szavakkal szakította félbe a dalolásukat:

— De talán mégis akadnak kivételek.

S egy kedves meghajlással bemutatkozott a leányoknak:

— Heine von Kolsche gróf vagyok, a karsteini vár ura.

A leányok szívesen vették a könnyű szavú, szép beszédű ifjú udvarlását, aki egész délután a legszeretettelőbben mulattatta őket.

A kis berlini leány nagyon megkedvelte a fiatal grótot, ki szintén tetszéséről biztosította az ifjú leányt. Már a bucsuzáskor megígérték egymásnak, hogy rövidesen találkozni fognak s ez csakhamar a legközelebbi napok egyikén be is következett. A fiatal gróf az ifjú leánynak házassági ajánlatot tett, amelyet az túláradó boldogsággal vett tudomásul. A fiatal ur mindjárt egy grunevaldi villát ígért a leánynak, azonkívül egy háts lovát, mert — amint mondá — az előkelő urhölgyeknek okvetlenül kell tudni lovagolniuk. S hogy a jövődöbéli várurnót minden eshetőségre biztosítsa, nemsokára egy végrendeletet csinált a leány előtt s őt általános örökösévé jelentette ki. Az alapvégrendelet amint ez írásműt nevezte volt, íróasztalának jobb oldali fiókja mellett levő titkos rekeszben fog állani — mondotta. A vagyon felületes becslése hét millió nyolcszáz ezer márkát eredményezett.

Ez óriási vagyon mellett a fiatal gróf azonban nagyon gyakran jutott pénzzavarba. A boldog menyasszony gyanútlanul segítette mindig ki s amit keresett és amiye volt, a legnagyobb örömmel adta oda a fiatal embernek s nem törődött mással, mint a menyegző előké-

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amaigamból és a fog színevel azonos porcellánból. ::

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpaddás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból. ::

FOG- kávek eltávolítása, fogak fehéritése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása. ::

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amelyidő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a leghíresebb fogspeciálitáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legtekélyesebb műsereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek. **Telefon 757. szám.**

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

alakítását, a másik Dorrit Weizler, akit olyan korán ragadott el rajongói köréből a halál. Hogy ez a két név a mozikközönség körében mit tesz, azt a tegnapi nap bizonyította be, amikor szorongásig megtelt a színház nézőtere és nagy csoportokban távoztak azok, akiknek már nem sikerült bejutniok. Nincs is szükség arra, hogy ma valamiféle bírálatot írjunk erről a műsorról: a közönség tegnap megbírálta, megbírálta azzal, hogy színültig megtöltötte a színházat. Az igazgatóság áldozatkészséggel hozza az utószezon minden napján értékes, nagyszabású képeit, bizonyoságul annak, hogy lankadatlan erővel és kitartással olyan műsorral akarja befejezni idei évadját, mint amilyenel megkezdette és a közönség tapasztalhatta, hogy az Uránia reklámjai mind szintiszta igazak, amikor azt hirdeti, hogy műsorok tekintetében ez a színház a vidék legelőkelőbb mozgója. — *Homunculus VI.* Homunculus halála, a szenzációs sorozat utolsó része legközelebb az Urániában.

* **A 9 uju ember** második része az Apollóban. A mozibajáró publikumnak még élénk emlékezetében élhet az a szenzációs detektívdráma, amely „A 9 uju ember” címen került a filmpiaçra. A Nordisk-filmgyárnak oly hatalmas remekműve volt ez a film, amellyel minden eddig megjelent detektív- és bűnügyi drámát tulszárnyalt. A 9 uju ember ideg-feszítően érdekes története messze elűtött a szokásos detektívtörténetek legtöbbször naiv meseszövéstől s a cselekmény zseniális föl-építése valóban egy lángeszű ember alkotása volt. A szerte a világon megnyilatkozott óriási érdeklődés arra indította a Nordisk-filmgyárat, hogy megcsinálja ennek a zseniális képnek a folytatását. Egy teljes évig dolgozott a Nordisk-filmgyár hatalmas apparátusával „A 9 uju ember” második részén s közel egy fél millió koronát költött a kép előállítására. Akik a fővárosban végignézték a kép főpróbáját, elragadtatással nyilatkoznak a szenzációs filmről. Az Apolló-színház megelőzve minden más vidéki

mozgőszínházat, a legelőkelőbb fővárosi mozi-színházakkal együtt pénteken, szombaton és vasárnap mutatja be „A 9 uju ember” második részét.

* **A démen — csütörtökön az Apollóban.** A ma este nagy sikerrel bemutatott művészdráma kerül csütörtökön vetítésre az Apolló csütörtöki ünnepi műsorán. Bemutatásra kerül még az Apja lánya című 3 felvonásos pompás vigjáték.

A szerkesztésért felel:

Rudnyánszky Endre távollétében
Stauber József.

AZ

eseményekről napról-napra a legalaposabb és a legfrisebb tudósításokban számol bñ az

ARADI KÖZLÖNY

Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborus híreinek megbízhatósága révén

MAGYARORSZÁG

vidéki lapjai között az első helyen áll. Az Aradi Közlöny

LEGELTERJEDTEBB

napilap, amely a háboru alatt is a közönség fokozottabb igényeit tartotta szem előtt és nem szállította le szövegrészének terjedelmét, miért is a

LEGTARTALMASABB

ujság. Az Aradi Közlönyt a közönség minden rétege olvassa és így a

LEGJOBB

hirdetési organum. Az Aradi Közlöny nemcsak a helybeli és a

VIDÉKI

hanem az ország ujságolvasó köreinek, valamint a harctéren küzdő katonáknak is előszeretettel olvasott

NAPILAPJA.

NYILTTÉR.

(Az ezen rovat alatt közlőttekért nem vállalunk felelősséget)

Uránia színház

Péntektől — vasárnapig

Homunculus halála.

A sorozat utolsó képe.

51

**A szépségápolás titka a felhasználást szé-
pítőszerek helyes megválasztásá-
ban rejlik!**

**Rozsnyay kitűnő Serail arc-
szépítő különlegességei**

mind kipróbált jó hatású készítmények,
amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arckenőcse. Kis tégely 1.50 kor. Nagy tégely 2.50 k.

Rozsnyay Serail crémje nappali használatra. Egy tégely ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fill.

Rozsnyay Szerén Arcpora. Lebelet finomságu. Orém, fehér, rózsás és testzi- nekően Egy dob. ára 2 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvírág, Ibolya, Loin du bal, orgona, piros rózsas, Serail. Uvegje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél; 1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér

Mesés szép lesz az a hölgy,

aki az

IBOLYA DORÉ CRÉMET

használja. Az arebórt vakító fehérre varázsolja és eltünteti mindenféle arctisztatlanságot. Ara egy tégelynek 2.— K.

Ibolya Doré szappan 3 kor., Ibolya Doré tej 1 K 50 fill. Ibolya Doré hölgypor 1 K 50 fill.

Tyukszem ellen

a leghatásosabb szer az

Anagalin.

Ara 1 korona.

**Kellemes ízű
limonádét**

mindenki otthon készíthet 1 adag **CITRAS-sal.**

Ara 20 fillér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszer-tárában

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Ajánlok

ecetsavat
garantált 50%-ost 60. kilós ballonokban,
svéd gyufát,
szobaseprüt
és cukrozott
konzervkávét.

Rosenberg József
törv. bejegyzett kereskedelmi árúügynöksége Aradon. 3631

Cognac:

Keglevich,
Dékány, Marty,
Adriatica gyártmány,
valamint likőr és rum, palackokban beszerezhető nagyban és kicsinyben 2056

Weiszberger Sámuel
utódánál

Körösvölgyi Pálinkarakatár
Arad, Andrassy-tér 5. Telefon 651.

Viszketegséget
rüh, sömört legbiztosabban elmulasztja a **Barna zsír.**
Kis légegy K 1.60. nagy tegegy K 3.— családi adag K 9.— utasítással rendelhető. Dr. Flesch E. «Korona» győzgyárától, Győr. 7144

AKI
házat, vagy földbirtokot / venni vagy eladni akar, forduljon bizalommal

Lustbader Adolf
ingatlanforgalmi irodájához Révay-utca 2. sz., ahol kisebb-nagyobb házak, birtokok előjegyzésben vannak. Megbízásokat ingatlanok eladására és vételére elfogadok. **Telefon 961. szám.**

Földbirtokosoknak
35 évre 7% annuitás teljes árfolyam,
50 évre 6% annuitás teljes árfolyam,
50 évre 5-6% annuitás 99% árfolyam
63 évre 4-35 annuitás 95% árfolyam
65 évre 5-66 annuitás 99% árfolyam mellett, továbbá aradi és békescsabai házakra 50 évre 6% annuitás 98% árfolyam mellett törlesztéses kölcsönöket folyosított s parcellázásokat vállal a Budapesti Kölcsönkövetítő és Parcellázó Részvénytársaság Budapest, VIII., Kenyérmező-u. 6. Aradi megbízottunk: Bonyhádi József ut. Kapa-u. 47., d. u. 2-4. sz. 721

Főtiszti állást keres

nagyobb uradalomnál egy nagy tapasztalatokkal, körültekintéssel, a gazdaság minden ágában teljes jártassággal bíró, vasszorgalmu, okleveles gazdasz. Afánlakok „Többtermelés” jelkére Blookner I. hirdető irodájára Budapest, Semmeweis utca 4. küldendők. 7185

Házeladások,

valamint kisebb és nagyobb birtokok eladását, parcellázását közvetíteni vállalom. Az ország minden részében előjegyezve kis- és nagybirtokok. Aradon magán- és bérházak. Ajánlatokat, megajánlásokat kér

Halmi József
adásvételi közvetítő iroda.
Lakás: Deák Ferenc-u. 5.
Telefon 726. 2869

281—1917. éin. sz.
Hirdetmény.
Közhirre teszem, hogy a hadseregnek körletében elhalt ismeretlen katonák és polgári egyének 14-ik férjekcsoportja a rendőrség bejelentési hivatalában közszemlére van kifüggesztve.
Aki ezen egyének valamelyikéről felvilágosítást tud adni, a bejelentési hivatal vezetőjénél jelentkezzen. Green, főkapitány.

86—1917. végr. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1914. évi 5176. számú végzése következtében Dr. Brasch Adár ügyvéd által képviselt Burza Testverek javára 1500 K s jár. erc-jéig 1914. évi április hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felültoglalt és 950 koronára becsült következő ingóságok, a. m.: gazdasági eszközök, egy kanca csikoval, borjúk stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbírószág 1917. évi 494/8. számú végzése folytán 1500 kor. tőke követelés, ennek 1918. évi október hó 15 napjától járó 8% kamatai, 1/8% vándorj és eddig összesen 198 koronában bírósággal már megállapított költségek erejéig Erdőhegyen 1917. évi június hó 14. napjának délutáni 4 órája natáridőül kitűzték és annoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvény-cik 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szákség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felültoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kisjenőn, 1917. évi május hó 31. napján.
Balassa, kir. bír. végrehajtó.

TEGLA
I. és II. oszt. jutányos áron kapható
Dengl Lajosnál Arad, Dobó-utca 3. sz.
Ugyanott használt deszkák és rövid szarufák nagy mennyiségben kaphatók! 8713

Láb- és kézizzadás
biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.
Szárit! . . . Szagtalanít!!
Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppo hintőpor . . . . . 1 kor. — fill.

Katonáknak Szőrvesztő-
Depillor.
E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aró, nyak vagy karokról, stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ára utasításca 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:
Hajós Arpád gyógyszer-tárában
Arad, Andrassy-ut 22. szám.

Ajánlok azonnali szállításra:

Rum,
Likőr,
Szilvórium,
Törköly,
Seprő
és
Gyümölcs
essenciákat és compo-
zitiókat helyt Arad.

Szemző Ármán
árúügynökség és bizományi raktára Aradon. 861
Interurbán telefon 592 szám.

35 HP. szívógáz-
motortelep

kitűnő, alig használt állapotban, üzemmagyobbítás folytán sürgősen

eladó
és azonnal átvehető.

Bővebb felvilágosítást a Magyar Kir. Államvasutak Gép-gyára Vezérügynökségének Fiókja Nagyváradon, Nagy-piac tér 1. sz. nyujt. 3727

Magyar királyi államvasutak.

Menetrend.

Ervényes 1917. év június hó 1-től

Aradról Budapestre indul:
Gyorsv. reg. (csak katonáknak) 8:01
Személyvonat délelőtt 11:18
Személyvonat este 8:48

Aradról Budapestre érkezik:
Gyorsv. d. u. (csak katonáknak) 1:25
Személyvonat este 8:20
Személyvonat reggel 5:45

Budapestről Aradra indul:
Gyorsvonat délután 2:10
Személyvonat reggel 7:50
Személyvonat este 9:30

Budapestről Aradra érkezik:
Gyorsvonat este 7:18
Személyvonat délután 4:48
Személyvonat reggel 6:58

Ócska, használt
ólomcsöveket
és egyéb

ólomtárgyakat
megvételeire keresünk.
Aradi nyomda részvénytársaság.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetései ára 2 fillér. Vastagabb betűkkel 16 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

A legkisebb hirdetés ára 1 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/2 óráig veszik fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

Fiatal asszonyka

urlember tisztességes ismeretségi körét keresi szórakozás céljából. Levelet "Páratlan" jellegre a lapban jelezve. 3746

Fess

fiatal urasszonyka középkorú urlemberre állandó, tisztességes ismeretségi körét keresi, ki öt némi támogatást. Levelet "Piros rózsák" jellegre a kiadóba kérek. 3748

Oktatás.

Intelligens

kisasszony német órát ad házbán és házon kívül. Cim a kiadóban. 3738

Cimbalommestert

keresek, ki kottából tanít. Cim a kiadóban. 3751

Alkalmazást nyer.

Jóvaló, megbízható

szakácsné, ki a majorság neveléshez ért és vállalja, keresetét vidékre 15. vagy elsejére. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők. 3744

Ügyvédi irodámba

azonnal belépésre teljesen gyakorlott, repírásban perfect, megbízható irásokat, vagy kisasszonyt keresek. Irásbeli ajánlatokat kérek. Dr. Percz Béla ügyvéd, Batthyány-utca 27. sz. 3747

Kisasszony,

ki most végzi a kereskedelmi, nagyobb üzlet irodájában felvételt. Ajánlatok "5000" jellegre a lap kiadóhivatalába keretnek. 3675

Deutsches Fräulein

wird zu 6 und 7 Jährigen Kinder sofort acceptiert. Kabdebónc, József főherceg-ut 21. 3682

Szakácsnőt keresek

mielőbbi belépésre. Róth, Rótvös-utca 9. szám. 3710

Nyomdász-tanulónak

felvételt két fiú, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Alkalmazást keres.

Tumeter János

képesített kőműves mester Arad, Mikos Kelemen-utca 58. Elvállal mindenemű építkezést és javítást méltányos árban. 3598

Gáz fűtés,

fűző- és sütőkályhák szakaszerű javítását elvállalja rövid szabadságidején Kaiser, volt gazdaryi műszerész, Blv. Hatar-u. 11. Telefon 25. 3737

Fűszűzőnek

ajánkozik jobb családból való szolid leány. Leveletet, fizetés megjelölésével, kiadóba kérem "Arad 1001" jellegre. 3728

4 polgárit végzett

fiatalember gazdaságban irodai alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 3739

Szüljártó

és kocsifényező nagyobb uradalomba ajánkozik. Fenakel Hermann, Bél (Bihar-megye.) 3571

Lakást keres.

6-8 szobás

lakást keresünk bérbé. Ajánlatok Erzsébet Köszöntő-társulat címre küldendők. 3626

Kiadó lakás.

2 nagy szobából

és minden hozzátartozó mellékhelyiségből álló lakás, villanyvilágítással, a Szabadság-térhez közel, június 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 3847

Üzletek.

40 év óta fennálló

fűszerüzlet italmérési joggal, a belváros legforgalmasabb utcájában, november 1-től kiadó. Bővebbet a kiadóban. 3635

Gróf Tisza István-ut 66. számú

korcsma és üzlethelyiség betegség miatt eladó. Értekezni ugyanott. 3678

Gyógyászat.

Rüh és viszketegség

elleni fehéres kenőcs kapható egyedül Ferenc-téri Vajdits-gyógyászterében. Kis tégely 2 korona, nagy tégely 3 korona 50 fillér. 6171

Hehs Vassá chinabera.

Suverén szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő idegbajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárius fertőzések és minden infektiból eredő meg- betegedés ellen ugy fejnöt- telnek, mint gyermekeknek. Ára 4.- kor. Hehs gyógyszerár., Földes gyógyszerár. 12

Ingatlan.

Eladó ház,

Purgly Lajosné-utca 127. számú, iparosan előnyös. Bővebbet ugyanott. 3736

Mikos Kelemen-u. 31. számú magánház, kerttel. eladó. 3662

Kapa-utca 40. számú

ház, 10 évig adómentes, szép gyümölcsös kerttel. eladó. 3730

Purgly Lajosné-utca 49. számú

jókarban levő magánház eladó. Bővebbet ugyanott. 3733

Wesselényi-utca 8. számú

magánház eladó. Bővebbet ugyanott. 3729

Magánház

3 szoba, fűdőszoba, 2 konyha, gyümölcsös kerttel, villany és vízvezetékkel, eladó. Lipót-utca 8/a. 3740

Szárhegy II. rész

Bükkhavas dűltében 10.000 m³ kereskedelmi fenyőfát tartalmazó tehermentes erdőbirtok sürgősen eladó. 90% lucfenyő (Fichte.) 10% jegenyfenyő (Tanne.) Hangszer, szitakéreg, árbocfának nagyrésze alkalmas. Ára 200.000 korona. Megkeresések "Erdőbirtokos Arad, Hassinger-utca 3/b., I., 10." intézendők. 3752

Családi ház,

Szabadság-térhez közel, borkereskedőnek alkalmas, eladó. Hal-tér 7. (utajdnos.) 3753

Eladó

5 szobás modern magánház, szép gyümölcsös és szőlőskerttel. Andrány Károly-utca 1. szám. 3755

6 szobából, 6 konyhából és mellékhelyiségekkel álló bérház, nagy udvarral és szőlőskerttel eladó, Arad-Séga, Koszoru-utca 28. szám. 3578

Eladó Gyorokon

az Urtelep hegyen villanyos központi megállótól 5 percre 4 katasztrális termő szőlő. Ugyancsak az Urtelep hegyen központi megállótól 10 percre 1 kisholdas termő szőlő. Értekezni Hunyadi László lelkésznel, Gyorok. 3617

Eladó ház

egy 5 szobás, egy 3 szobás, több kis lakással, istálló, kocsiházzal. Varjassy József-utca 6. 3560

Eladó Aradköviben

5-ös megállótól 5 percre 3 kishold termőszőlő. Értekezni Hunyadi László lelkésznel, Gyorok. 3618

Pöltenberg-utca 17.

számú ház eladó. Bővebb felvilágosítás ugyanott. 3630

Új, adómentes,

csinosan épült magánház eladó. György-utca 3/b. Értekezni ugyanott. 3643

Új magánház,

kényelmes, nagy lakással és mellékhelyiségekkel, villanyvilágítással, terjedelmes befalított udvarral, óriási gyümölcs-, szőlő-, rózsák- és veteményes kerttel, természetesen együtt eladó. Üdülésre és gazdálkodásra egyaránt alkalmas. Purgly Lajosné-utca 118-120. 3636

Menyháza fürdője

gyönyörű fekvésű nyaraló, berendezéssel, jutányos árban eladó. Értekezni: Acsev. palota II., 10., lehet. 3638

Csernovits Péter-utca 25. sz.

emeletes bérházam, két utcára szülő, nagy üres telekkel, évi 5000 korona bérjövdelemmel, 50.000 koronaért eladó. Felvilágosítással szolgál Mihálik Béla, Gyorok. 3701

Vétel és eladás.

Mozgógépek

teljes felszereléssel, 8 lóerős Wohanka-féle nyersolajmotor olcsón eladó. Orosz Sándor, Tatkömlős. 3735

Eladó

egy nagy vég rumburger vászon. Cim a kiadóhivatalban. 3731

Lézerszám

1 lóra, tetőablak bádogból, ajtó, vaskályha eladó. Purgly Lajosné-u. 49. sz. 3734

Fűkaszáló,

marokrakó, kévekező, aratógépek eredeti amerikai Cormick felszerelve azonnal felállítható Kovács Soma és Társa, Arad. 3649

Permetező

Vermorel r. vörösrézből még kaphatók Kovács Soma és Társa, Arad. 3741

Hosszú zárt állvány

eladó. Weitzer János-ut 17., ajtó 9. 3750

Száraz keményfa

kapa- és villanyelek jutányosan eladók. Altmann Ede, Wesselényi-u. 3749

Teljesen jókarban

levő kertű fülgörge, csapoz ablakokkal, ajtóval, fából díszesen összeállítva, olcsón eladó. Bővebbet Lipót-utca 8/d. 3748

Régi ebédlő-

kedenc és asztal eladó Munkácsy-utca 3., ajtó 14. 3743

Ajánlatok

cirok szobaseprűt fanyállal, I. rendű, valamint vesezőseprűt nagyban és darabonként. Osztas Gyula, Arad, József főherceg-ut 12. 3745

Tégla

jóminőségben, nagy és kis mennyiségben, jutányos árban kapható. Jiraszek iroda, telefon 1097., vagy Lázár iroda, Hassinger-utca 5., telefon 747. 2761

Rizling bor és törökly pálinka

eladó Dr. Valkányi szőlőgazdaságában, Opálos. 3639

Kerések

oly motor-ekét, mely cséplővel is fel van szerelve, hogy ideál terményeimet elcseppeje és 300 holdat felszántson. Ajánlatok Schwarz Samu Nagykerék, (Biharm.) küldendők. 3712

Legjobb arckrém-

az "Anny" arckrém, fehér és rózsaszínben. Egy tégely ára Kor. 2-50 és 3-50. Egyedül kapható Wajdits gyógyszerárban, Ferenc-tér. 2841

Fűszerüzlet berendezés,

ugymint állvány fűkocskával, előasztal (pult), kis és nagy tizedes mérleg, 2 darab kettős szárnyú pallótkos dupla ajtó, korcsmai asztalok és székek jutányos áron eladók Béga, Koszoru-u. 28. sz. alatt. 3577

8 db bőrstráng

eladó. Friedmann Sándor, Dózsa kenyérgyár. 3599

Eladó

egy jókarban levő 4 üléses családi hintó. Megtekinthető Arad, Mihály-utca 25. házszám alatt. 3608

Aranyat

legmagasabb napi áron veszem, vagy becserelem. Brandes. órás, József főherceg-ut 12. sz. 3621

Villany motor

4-4 1/2 lóerős, megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 3706

Grenadin

himzett bluzok 22 koronáért, crepp bluzok 13 koronáért kaphatók Marosparti áruházban, Forray-utca. 2861

Eladó

4 hektó 18 éves hegyajjai 6-bor. Mera Draghina, Világos. 3711

Üres lakás

eladók. Egyházi műkereskedés Arad, Minorita-palota. 3714

Eladó kocsi.

Finom landauer kocsi, fedeles kocsi, valamint egylovas stráfkocsi eladó. Schamberger, József főherceg-ut 11.

Baromlivész

elleni szer "Tikin" kapható egyedül Wajdits gyógyszerárban, Ferenc-tér. Kis üveg 1 90 kor., nagy üveg 3-50 kor. 2847

Vesek

koronázási bélyegeket és egész egyjteményeket. Könyvtárakat és egyes könyveket. Kerpel könyvkereskedés. 901

Új butorhitel!

vétel és eladás, hitelképes egyéneknek részletre kölcsönképpen adok készpénzfizetési árakban, — ebédlő, háló és nappali szoba berendezés, fa- és vasbutorok nagy választékban kaphatók. Állandó butorkiállítás Garai Karoly butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. Telefon 773. Kérem a címre figyelni. 2791

Egy állig használt egyenrám

2 1/2 lóerős motor eladó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Használt Glom

megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7892

Különféle.

Hajgyeim.

Önállóan birnak készíteni női és gyermek ruhákat, valamint összes fehérneműket, kik szabászatot oktatásomon résztvesznek. Kedvezményes tanfolyamra június 12-ig lehet beiratkozni. Boros Bent-tér 11. 3722

A m. radna-ménerei

központi szeszifűző szövetezéstől felvételt évi fizetés, szabad lakás és fűtés javadalmazása mellett egy óvadékképes pen-táros, aki a könyveléshez is ért. Ugyanott megvételre kerestetik egy jókarban levő hidmérleg, egy kettős számú vas-pénz-szekerény, szilva-cefre erjesztő kadak és hordók. Az ajánlatok alábbi címre keretnek: Bódy Bónó, a szövetség igazg. elnöke opálos, Aradmegye. 3702

Tyukszem.

és minden bőrkenyvedés ellen biztosan ható szer, Hehs gyógyszerész tyukszem-tapassa. A legmegrögzőtebb tyukszem a tapasz párnái használat után leválik, a győző fájdalom azonnal megszűnik. Ára 1 korona. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár Arad. 12

Apróhirdetések

az "Aradi Közlöny" részére felvételnek a Messenger-boy irodában, Deák Ferenc-ut 8. Ugyanitt kapható az "Aradi Közlöny."

Az angol

fájdalomcsillapító Bengue balsamot teljesen pótolja a Hehs-Földes-féle fájdalomcsillapító balsam, teljesen azonos összetételű, mint a Bengue liniment. Ára 2 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12